

διάλογοι καταλλαγής

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ★ ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2001 ★ Αριθμ. Φύλλου 62

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ • GR - 73006 ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ

ΘΕΟΣ ΟΥ ΜΥΚΤΗΡΙΖΕΤΑΙ

Οταν πριν από χρόνια είχα την ευλογία, να ανάψω ένα κερί στον Άγιο Νικόλα του Μανχάταν και βγαίνοντας από το ταπεινό εκείνο προσκυνητάρι των πρώτων Ελλήνων μεταναστών στον νέο κόσμο να στρώσω τα μάτια προς τον ουρανό, κατά το δυσθεώρητο ύψος των δίδυμων πύργων, αισθάνθηκα πως κάπου υπήρχε μια πρόκληση. Προσπάθησα να μην την ταυτίσω ούτε με τη μεγαλωσύνη του ταπεινού, ούτε με την τόλμη του γιγαντιαίου. Προτίμησα να καμαρώσω και στα δυο μεγέθη τον αγώνα του ανθρώπου.

Στις 11. Σεπτεμβρίου έκαμα και εγώ δική μου τη σχεδόν πανανθρώπινη οδύνη από τη συντριβή των πύργων, που συνέτριψαν και το ναό και χιλιάδες συνανθρώπους μας και μαζί τους ελπίδες της ανθρωπότητας στην ανατολή της νέας χιλιετίας!

Η πρόκληση παρέμεινε. Και επανήλθε!

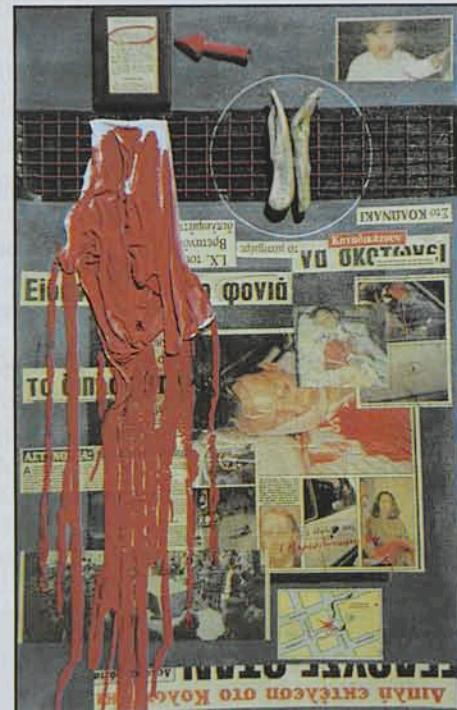
Επανήλθε διά στόματος εκείνων, ένθεν και ένθεν, που επικαλούμενοι τον Θεό τους ο καθένας, δικαιολογούν την τρομοκρατία οι μεν, τον πόλεμο οι άλλοι, χωρίς ίσως να συνειδητοποιούν, ότι έτοι πειράζουν, μυκτηρίζουν και προκαλούν τον Θεό! Δεν είναι οι πρώτοι που το τολμούν. Προηγήθηκαν μυριάδες. Άλλη ακριβώς γι' αυτό θα περίμενε κανές, πως η «πεφωτισμένη» εποχή μας δεν θα επέτρεπε να συνεχισθεί η βλασφημία. Εκείνη που εμπλέκει τον Θεό με τη μια ή την άλλη πράξη μίσους και θανάτου. Πως θα αναγνώριζε την ανθρώπινη τραγωδία, την ανθρώπινη ανεπάρκεια. Πως θα ομολογούσε μετάνοια και θα επεδίωκε κατάλλαγή!

Ο ανθρώποι «πειράζονται» ποικιλό-

τροπα σήμερα. Η Γραφή προειδοποιεί: «Μηδείς πειραζόμενος λεγέτω διτί από Θεού πειράζομαι· ό γάρ Θεός ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα» (Ιακ. 1, 13). Δεν είναι ο Θεός αιμέτοχος των ανθρωπίνων δεινοπαθημάτων. Δεν είναι όμως και συμμέτοχος των ανθρωπίνων ανομημάτων. Μια είναι η απλή, η κρυστάλλινη αλήθεια: «Οτι όποιος υποκύπτει στον πειρασμό, «πειράζεται ώπο της ίδιας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος» (Ιακ. 1, 14). Και όποιος άνθρωπος, όμιλος ή συνασπισμός ανθρώπων υποκύπτει στο δέλεαρ των επιθυμιών του, τυφλώνεται. Δεν βλέπει τις αιτίες. Διαστρέφει τα αποτελέσματα. Αποστρέφεται το φως. Απεργάζεται τα έργα του σκότους. Μεταποιεί την αλήθεια σε ψεύδος, προπαγάνδα και δημιαργία. Διοχετεύει την πίστη και την ευπιστία του πλήθους σε όχθες φανατισμού και μίσους και σε οδηγητικούς χειμάρρους, που συμπαρασύρουν στο χάος. Από το ύψος της αλαζονείας του δεν φρίττει προ του αίματος δικαίων. Η επιθυμία γεννά την αμαρτία και εκείνη τον θάνατο.

Αλί σε όσους είναι ταγμένοι να διακονούν τη δικαιοσύνη και την ειρήνη και όμως εμπαιζούν και εκπειράζούν τον Θεό με τάραχο παθών και πράξεις αδικίας και παραφροσύνης. Και τρισαλί σε όσους, ενώ είναι ταγμένοι να κηρύγτουν την ευσπλαχνία, το έλεος, τη φιλανθρωπία, την αγάπη του Θεού, επικαλούνται το άγιον όνομά του «ἐπί ματαίφ» και προκαλούν την οργή του. Είναι γραμμένο και ισχύει για όλους:

«ΟΥΚ ΕΚΠΕΙΡΑΣΕΙΣ ΚΥΡΙΟΝ ΤΟΝ ΘΕΟΝ ΣΟΥ!» (Ματθ. 4, 7).

Έργο του Γιάννη Μαρκαντωνάκη από το Πρόγραμμα της ΟΑΚ «Πρόσωπο προς Πρόσωπο»

Μὴ πλανᾶσθε, Θεὸς οὐ μυκτηρίζεται· ὁ γάρ ἐὰν σπείρῃ ἀνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἔαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκός θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον.

(Γαλ. 6, 7-8)

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟΥ 2001

ΙΟΥΛΙΟΣ

Για πρώτη φορά στη ζωή της Ορθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης (OAK) δοκιμάσθηκε η χορήγηση αδειών στους περισσότερους συνεργάτες του Ιδρύματος, χωρίς πλήρη διακοπή της λειτουργίας του. Για το λόγο αυτό δεν έγιναν μεν κατά το μήνα Ιούλιο συνέδρια, συνεχίσθηκαν όμως επισκέψεις απόμαν και ομάδων.

5. Η ομάδα που φιλοξενείται στο Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας (EKN).
6. Μέλη του Συλλόγου Πολιτικών Συνταξιούχων από το Αγρίνιο.
12. Μέλη του Α' ΚΑΠΗ Καλαμάτας, που φιλοξενούνται στον Ξενώνα της Δημοτικής Επιχείρησης Κολυμπαρίου, συνοδευόμενα από τον Διευθυντή της Επιχείρησης *Ιωάννη Χοιστοδούλακη*, Δημοτικό Σύμβουλο.
17. Ομάδα Καλλιτεχνών από Πανεπιστήμιο της Αμερικής.
19. Ομάδα που φιλοξενείται στο Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας (EKN).
23. Ομάδα από την Καλαμάτα.
24. Αξιωματικοί και σπουδαστές της Σχολής Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού (ΣΕΑΠ).
24. Μέλη Κατηχητικού Σχολείου από ενορία των Σερρών με συνοδό τον π. *Χρήστο Μάνθο*.
28. Μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Θεοδώρας Μυλοποτάμου Ν. Ρεθύμνου.
31. Μέλη της θεατρικής ομάδας Κρητών Φοιτητών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης επισκέπτονται την OAK με πρωτοβουλία του συμφοιτητή τους *Φιλίππου Χριστοδούλακη*. Συζητούν με τον Γεν. Διευθυντή και συνεργάτες της OAK πνευματικά και καλλιτεχνικά θέματα.

Ομάδα Καλλιτεχνών από τις ΗΠΑ.

Η Θεατρική Ομάδα των Κρητών Φοιτητών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1. Ομάδα από την Κύπρο.
2. Μέλη από ΚΑΠΗ της περιοχής Βύρωνα.
13. Ομάδα από την Καισαριανή και τον Ν. Κόσμο.
18. Μέλη από την ενορία του Αγ. Αθανασίου Φιλιατρών Μεσονίας.

1664 19.-25. Μοριακή Βιολογία και Γενετική

Tο ανωτέρω συνέδριο διεξάγεται σταθερά ανά τριετία στην OAK τώρα και 15 χρόνια και συμβάλλει στην ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών και την εν γένει πρόοδο της επιστήμης στον βασικό αυτό τομέα της έρευνας. Όπως ετόνισε στο χαιρετισμό του ο Γεν. Διευθυντής της OAK, πολλοί άνθρωποι έχουν ανησυχίες για ορισμένες εξελίξεις στον χώρο των βιολογικών επιστημών, άλλοι προσβλέπουν σ' αυτές με εμπιστοσύνη και ελπίδα. Η Ορθόδοξη Εκκλησία ευλογεί, κατά βάση,

την αναζήτηση της αλήθειας σε όλους τους τομείς του επιστητού, με την πεποίθηση, ότι ο Θεός οδηγεί τα πράγματα προς το αγαθόν και ότι υπεύθυνοι ερευνητές και φορείς του δημόσιου βίου θα παρεμπιδίσουν τυχόν επικίνδυνες εκτροπές. Επίσης ενημέρωσε τους συνέδρους για την πρόσφατη πρότασή του να ιδρυθεί στην Κρήτη ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ.

Την Οργανωτική Επιτροπή του σημαντικού αυτού συνεδρίου αποτελούσαν οι Καθηγήτριες *Marian Goldsmith* (USA) και *Réna Lekanidou* (Αθήνα) και ο Καθηγ. *Okitsugu Yamashita* (Ιαπωνία).

Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου κορυφαίοι επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό παρουσίασαν τις νεώτερες εξελίξεις στην έρευνα σε θέματα όπως η φυσιολογία, νευροβιολογία και βιοχημεία των εντόμων, καθώς και η μελέτη της συμπεριφοράς τους. Παράλληλα, εξετάσθηκαν ζητήματα όπως η προστασία της βιοποικιλότητας και οι προοπτικές πιθανών πρακτικών εφαρμογών της γενετικής μηχανικής των λεπτιδοπτέρων εντόμων σε διάφορους τομείς. Τέτοιες εφαρμογές μπορεί να είναι η παραγωγή ουσιών οικονομικής σημασίας, καθώς και νέες, φιλικές προς το περιβάλλον μέθοδοι βιολογικής καταπολέμησης εντόμων επιβλαβών για τις καλλιέργειες.

Ο *Νίκος Περάκης* (πιάνο) και η *Χρυσούλα Περάκη* (τραγούδι) πρόσφεραν στους συνέδρους μια υπέροχη μουσική πανδαισία.

27. Μέλη της Διεθνούς Ένωσης Αστυνομικών, Τμήμα Μόρφου και Τμήμα Χανίων. Τους επισκέπτες καλωσόρισαν ο Πρόεδρος της ΟΑΚ Σεβασμ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος και ο Γεν. Διευθυντής Αλέξ. Παπαδερός.
30. Με την ευκαιρία της εορτής των Αγίων Αλεξάνδρου, Παύλου και Ιωάννου, Πατριαρχών Κωνσταντινουπόλεως, ο εφημέριος Κολυμπαρίου π. Διονύσιος Νταουντάκης ετέλεσε τη θεία λειτουργία

στο παρεκκλήσι των Αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου. Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος, ευλόγησε το εόρτιο γεύμα και επιδαψύλευσε τις πατρικές του ευχές στον εορτάζοντα Γεν. Διευθυντή του Ιδρύματος και στον παρεπιδημούντα πρωτοπρεσβύτερον Αλέξανδρον Τζατζάνην, εφημέριον Νιρεμβέργης.

Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

1. Μέλη του Συλλόγου Γυναικών Καπανδρίτιου, που συμμετείχαν σε πρόγραμμα του Υπουργείου Γεωργίας.

1665 5.-8. 6^ο Παγκόσμιο Συνέδριο της Διεθνούς Ομοσπονδίας για τη Χειρουργική της Παχυσαρκίας

Τα νέα δεδομένα στον τομέα της χειρουργικής της παχυσαρκίας συζήτησαν επιστήμονες από 52 χώρες που συμμετέχουν στην παγκόσμια συνέδριο παρουσιάζονται στην κατανάλωση θερμίδων και τα πιο παχύσαρκα παιδιά σε όλη την Ευρώπη. Οι περίπου 1000 επιστήμονες παρουσίασαν τα νέα δεδομένα στους τρόπους αντιμετώπισης της χειρουργικής της παχυσαρκίας, με έμφαση στις βαρύτερες περιπτώσεις. Αναλύθηκαν μέθοδοι, όπως οι γαστροπλαστικές εγχειρίσεις, οι εγχειρίσεις γαστρικών παρακάμψεων και η τοποθέτηση ρυθμιζόμενου γαστρικού υμάντα. Επίσης ανακοινώθηκε, πρώτη φορά παγκοσμίως, η νέα μέθοδος αποκατάστασης του βάρους, με γαστρική βηματοδότηση. Την τοποθέτηση δηλαδή ενός βηματοδότη παρόμοιου με εκείνον της καρδιάς, ο οποίος δημιουργεί συνθήκες γοργόρου αισθήματος του κορεσμού.

Στο συνέδριο εξετάσθηκε η παχυσαρκία ως νόσημα πολυπαραγοντικό, που οφείλεται στη γενετική προδιάθεση, σε συνήθειες διατροφής και στον μη υγιεινό τρόπο ζωής. Σύμφωνα με ορισμένους επιστήμονες, ειδικά στην Κρήτη έχει παραμεληθεί η παραδοσιακή κρητική διατροφή, ο πληθυσμός δεν γυμνάζεται και οι μιορφές παχυσαρκίας που αντιμετωπίζονται είναι ιδιαίτερα σοβαρές.

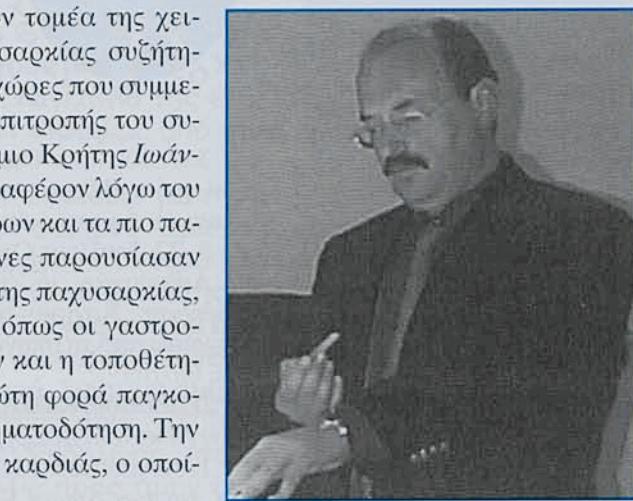
Το παραπάνω υπήρξε το μεγαλύτερο σε αριθμό συνέδρων επιστημονικό γεγονός στην ιστορία της ΟΑΚ. Δοκιμάστηκαν και βεβαιώθηκαν οι αντοχές της υποδομής και της εμπειρίας του Ιδρύματος για κάλυψη αναγκών υψηλών προδιαγραφών, καθώς και της ευρύτερης περιοχής, να φιλοξενήσει μεγάλο αριθμό συνέδρων.

Εκφράζουμε και από τη θέση αυτή ευχαριστίες προς την Οργανωτική Επιτροπή που επέλεξε την Κρήτη και μάλιστα την Ορθόδοξη Ακαδημία για τη διεξαγωγή του σημαντικού αυτού Συνέδρου.

6. Ομάδα από την ενορία Αγ. Τριάδος Νέου Ηράκλειου Αττικής.
6. Μέλη του Συλλόγου Πολιτικών Συνταξιούχων Αγρινίου.

1666 10.-20. Ζώσα Ορθοδοξία

Κληρικοί από την περιοχή του Κάσελ της Γερμανίας παρακολούθησαν μαθήματα εισαγωγής στην Ορθοδοξία (Ιστορία, λατρεία, εκκλησιολογία, βασικές θεολογικές αρχές, αγιογραφία, μοναχισμός, κοινωνική διακονία

Ο Καθηγ. Ιωάννης Μελισσάς.

Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, σε μια από τις αίθουσες συνεδριάσεων της ΟΑΚ είχε δοθεί το όνομα του Ευαγγελιστή Λουκά, του Ιατρού, και σε άλλη εκείνο του Ιπποκράτη.

κ.λπ.). Μεταξύ των διδασκόντων ήταν και ο Γρηγόριος Λαζαρεντζάκης, Θεολόγος Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Γκρατς της Αυστρίας.

1667 15. Η Κρήτη χθες και σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από την Ολλανδία.

19. Μέλη του Πολιτιστικού - Λαογραφικού Συλλόγου Πέρνης Χρυσούπολεως Ν. Καβάλας.

1668 21.-28. Μουσική παιδεία

Στα πλαίσια φιλοξενίας της διεύθυνσης γνωστής Συμφωνικής Ορχήστρας (60 περίπου μέλη) του Dornbirn της Αυστρίας, παρακαλέσαμε τους υπεύθυνους να αξιοποιηθεί αυτή η ευκαιρία για εκπαιδευτικούς σκοπούς, πράγμα που αποδέχθηκαν ευχαριστώς. Κατόπιν αυτού, με συμμετοχή Καθηγητών και μαθητών από

Γυμνάσια και Λύκεια της περιοχής, εκτελέσθηκαν στην ΟΑΚ ειδικά διδακτικά προγράμματα. Κάθε πρόγραμμα, διάρκειας 75 λεπτών της ώρας, είχε τη μορφή συναυλίας. Στη διάρκεια της παρουσιάσθηκαν στους μαθητές οι ομάδες των οργάνων, η λειτουργία τους, ο ρόλος του μαέστρου κ.λπ. Την ευθύνη του προγράμματος είχαν οι συ-

νεργάτες της ΟΑΚ Άλεξ Σπένγκλερ και Εμμανουέλα Λαρεντζάκη.

Την Τετάρτη, 26. του μηνός, η ορχήστρα έδωσε για το κοινό στο αμφιθέατρο της ΟΑΚ συναυλία με έργα των F. Schubert, M. Θεοδωράκη, F. von Suppé, J. Strauss. Τη διεύθυνση της Ορχήστρας είχε ο Guntram Simma, με Σολίστ τη Martina Welschenbach, Μετζοσοποράνο.

1669 22. Η Κορήτη χθες και σήμερα

Ημερίδα με ομάδα από την Ολλανδία.

25. Αξιωματικοί και σπουδαστές της Σχολής Εφέδρων Αξιωματικών Πεζικού, ΣΕΑΠ (Ηράκλειον).
28. Ομάδα από διάφορες περιοχές του Ν. Ρεθύμνου, που φιλοξενείται στον Ξενώνα Κολυμπαρίου.
29. Σύλλογος τυφλών «Ορθόδοξη Πορεία», από την Αθήνα.

1670 29./9-13./10 Βιβλιόδραμα

Ειδικό πρόγραμμα προσέγγισης της Αγίας Γραφής μέσω της δραματικής τέχνης με ομάδα από τη Γερμανία.

Ξένιας Καλογεροπούλου και σκηνοθεσία Ιορδάνη Αϊβαζόγλου.

* 11. Αυγούστου: Βραδυά αφιερωμένη από τον Δήμο Μηθύμνης στον λαγούντερη Μιχ. Πολυχρονάκη.

* 13. Αυγούστου: Μουσική εκδήλωση, του Φιλολογικού Συλλόγου Κισάμου, αφιερωμένη στον Γ. Σεφέρη.

Εορτή της Μεταμορφώσεως του Χριστού

Όπως κάθε χρόνο, εορτάσθηκε και φέτος η Μεταμόρφωση του Χριστού στο εκκλησάκι του Ευρωμεσογειακού Κέντρου με συμμετοχή μεγάλου πλήθους πιστών.

Τον Εσπερινό ετέλεσαν οι ιερείς π. Μιχ. Καρδαμάκης, ο οποίος εκήρυξε και τον θείο λόγο, π. Ιωάν. Ψαράκης, π. Αντ. Κουμής, π. Άλεξ. Φαντάκης και π. Αντ. Πατεράκης.

Ακολούθησε παραδοσιακό κέρασμα και κρητική βραδυά με παραδοσιακή μουσική από τους νέους οργανοπαίχτες Ελευθέριο Κουμή (βιολί), Γεώργιο Ανουσάκη (λαγούτο), Αρετή Καμπλάκη (βιολί-μαντολίνο). Υπέρ του EKN κληρώθηκε μια τηλεόραση - ευγενής δωρεά των καταστημάτων Μαντωνανάκη. Εκφράζουμε και από τη θέση αυτή θερμές ευχαριστίες.

Ευρωμεσογειακό Κέντρο Νεότητας (EKN)

Συνεχίσθηκαν και αυτό το καλοκαίρι οι εκδηλώσεις στο EKN, μεταξύ των οποίων αναφέρουμε τις ακόλουθες:

* 3.-9. Ιουλίου: Ομάδα προσκόπων κοριτσιών από το Βέλγιο. Ανέπτυξαν διάφορες χειρονακτικές δραστηριότητες.

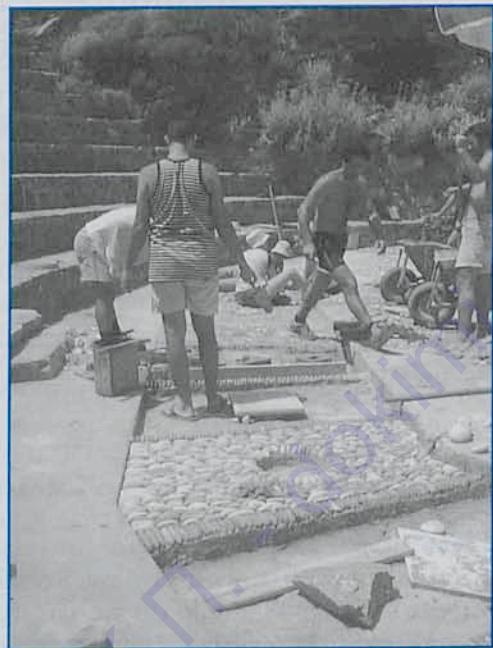
* 8.-27. Ιουλίου: Ομάδα από τη Γερμανία και Λιθουανία, με υπεύθυνο τον Jürgen Sonnenberg. Άρχισαν την επίστρωση του εδάφους γύρω από τη σκηνή του Θεάτρου με χαλίκι της θάλασσας.

* 21. Ιουλίου: Καλλιτεχνική κρητική βραδυά με τον Νεκτάριο Χατζηδάκη.

* 1. Αυγούστου: Με τη συμπαράσταση της ΟΑΚ και των Δήμων Κισάμου, Κολυμπαρίου, Μηθύμνης και της Δημοτικής Επιχείρησης Κολυμπαρίου δόθηκε θεατρική παράσταση από τη θεατρική ομάδα Κοριτών Φοιτητών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, που φιλοξενήθηκε στο EKN. Ανέβασαν με πολλή επιτυχία το έργο του Μάικλ Φρέιν «ΤΟ ΣΩΣΕ», σε μετάφραση της

Στο Θέατρο του Ευρωμεσογειακού Κέντρου Νεότητας (EKN), Παραρτήματος της Ορθοδοξού Ακαδημίας Κορήτης (ΟΑΚ).

Στο EKN - εργασία στο Θέατρο.

Ο Γεν. Διευθυντής έλαβε μέρος μεταξύ άλλων:

Ιούλιος

3. Εκδήλωση της ενορίας Κεράς Κισάμου και του Πνευματικού Κέντρου Περβολακίων-Σφακοπηγαδίου «Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ» προς τιμήν του Αγίου Ανδρέου Κρήτης, προστάτη του Πνευματικού Κέντρου.

7. Έναρξη των εργασιών του επιστημονικού συνεδρίου «Ο Ελευθέριος Βενιζέλος ως Νομικός», το οποίον οργάνωσε το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Βενιζέλος».

* Ανακήρυξη του Μίνωα Ζομπανάκη σε επίτιμο Δημότη Χανίων.

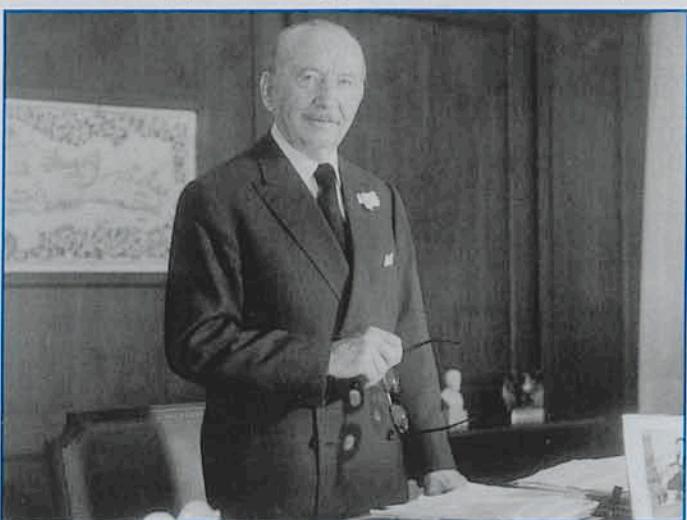
9. Εγκαίνια του νέου Κέντρου του ΟΤΕ στην Κίσαμο.

12. Ετήσια συνάντηση αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κρήτης στην Ι. Μονή Αγίας Τριάδος.

Ο Σεβασμ. Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος στην Αγ. Τριάδα. Δεξιά ο Η. Ρεράκης, Πρόεδρος του Συνδέσμου Αποφοίτων.

22. Μνημόσυνο του Γ. Βογιατζάκη στη γενέτειρά του (Χρωμοναστήρι Ρεθύμνου). Ο αείμνηστος Κρητικός Άρχοντας εστήριξε το έργο της ΟΑΚ ως μέλος του Διοικ. Συμβουλίου της (1971-77 και 1982-83).

Ο Γ. Βογιατζάκης

28. Ημερίδα στην Κουντούρα Σελίνου με θέμα «Ο Αγροτουρισμός ως μοχλός ανάπτυξης της υπαίθρου», που οργανώθηκε από τον Δήμο Πελεκάνου και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων στα πλαίσια των εκδηλώσεων «Αγροτικός Αύγουστος 2001». Υπενθυμίζεται ότι η ΟΑΚ είχε διοργανώσει επιμορφωτικά σεμινάρια για τους πρωτεργάτες αγρότες, που μετέτρεψαν την έρημο της Κουντούρας σε εκτεταμένη μονάδα θερμοκηπίων.¹

29. Ετήσιο μνημόσυνο στο Στρατόπεδο Αποστολάκη, στο Μάλεμε, για τους πεσόντες καταδρομείς της Α' Μοίρας Καταδρομών, κατά την αεροαπόβαση της 21ης - 22ας Ιουλίου 1974 στην Κύπρο.

Αύγουστος

3. Εγκαίνια της έκθεσης «Αγροτικός Αύγουστος 2001 - τρόφιμα από την κρητική γη», στα Νεώρια Χανίων.

4. Συνέδριο για την κρητική μαντινάδα, που οργάνωσε ο Δήμος Ακρωτηρίου στο Πολυτεχνείο Κρήτης. Εισηγήθηκε το θέμα: «Η κρητική μαντινάδα και τα σύγχρονα παθήματά της».

17. Εγκαίνια του έργου αξιοποίησης της ερευνητικής γεώτρησης ΙΓΜΕ για υδροάρδευση στο χωριό Ροδωπού. Σύντομη συζήτηση με την Επίτροπο Άννα Διαμαντοπούλου.

* Εκδήλωση (στα πλαίσια των «Γραμβουσίων 2001») προς τιμήν του Σωτ. Αρετούλακη για τη μακροχρόνια προσφορά του στα πολιτισμικά δρώμενα του τόπου μας. Από κοινού με τον Αντινομάρχη Χανίων Αλέξ. Τζατζάνη απένειμε στον τιμώμενον, εκ μέρους των Οργανωτών, ειδικό Δίπλωμα Τιμής και εξήρε την προσωπικότητα και το έργο του, μάλιστα δε την προσφορά του προς την Ορθόδοξη Ακαδημία, ως μέλος του Διοικ. Συμβουλίου αυτής.

23. Εορτή Σεβασμ. Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου, Προέδρου της ΟΑΚ.

26. Αποκαλυπτήρια μνημείου των 294 πεσόντων Λακιωτών από την περίοδο της Ενετοκρατίας της Κρήτης μέχρι και το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

28. Τελετή Αδελφοποίησης Τμημάτων Μόρφου και Χανίων της Διεθνούς Ενώσεως Αστυνομικών, σε ξενοδοχείο της περιοχής. Απηύθυνε σύντομο χαιρετισμό.

Σεπτέμβριος

1. Εγκαίνια του Καταστήματος της Συνεταιριστικής Τράπεζας Χανίων στο Κολυμπάρι. Κατά την προσφώνησή του ανακοίνωσε την πρόθεση της ΟΑΚ, να οργανώσει ενημερωτικά Σεμινάρια για την είσοδο του ΕΥΡΩ στη ζωή μας.

¹ Πρβλ. Alex. K. Papaderos, Our Ecumenical Diakonia - Both Large and Small, στο έργο «The Hope in the Desert», WCC, Geneva 1986, όπου γίνεται ειδική αναφορά στην Κουντούρα.

14.-15. Τελετές ενθρονίσεως του νέου Πατριάρχου Ιεροσολύμων *EIRHNAIOY*, ύστερα από πρόσκληση Αυτού και της Αγιοταφικής Αδελφότητος. Ο Αλέξ. Παπαδερός μετέφερε και διά ζώσης τις ευχές του Προέδρου της ΟΑΚ Σεβασμ. Μητροπολίτου Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίου και των συνεργατών αυτής και διαβεβαίωσε τον νέον Πατριάρχην, ότι το Ίδρυμα θα στηρίξει κάθε πρωτοβουλία του προς την κατεύθυνση της καταλλαγής και της ειρήνης στους Αγίους Τόπους. Υπενθυμίζεται ότι ο Πατριάρχης Ειρηναίος είχε συμμετάσχει πρόσφατα δυο φορές σε εκδηλώσεις στην ΟΑΚ (πρβ. ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ 56/2000, 58/2000).

Με την ευκαιρία αυτή ο Αλ. Παπαδερός επισκέφθηκε επίσης προσκυνηματικώς τη Βηθλεέμ, όπου διεπίστωσε την έκταση των καταστροφών από επεμβάσεις του ισραηλιτικού στρατού. Η τρομοκράτηση και τροπή σε φυγή των Χριστιανών της περιοχής φρονούμε πως είναι ανάγκη, να απασχολήσει κατά προτεραιότητα τον νέον Πατριάρχην, ο οποίος πρέπει να έχει την αμέρηστη συμπαράσταση των Ορθοδόξων Εκκλησιών, αλλά και των Χριστιανών όλου του κόσμου.

20. Ιερό Προσκύνημα του Αγίου Ιωάννου του Ξένου με την ευκαιρία της εορτής του Αγίου, στο Καβούσι Πλατάνου.

24.-30. Ανταποκρινόμενος σε πρόσκληση του π. *Rauno Pietarinen*, Προέδρου του Συνδέσμου των Ορθοδόξων Κληρικών της Φιλλανδίας, έλαβε μέρος, ως κύριος ομιλητής, στην ετήσια σύναξη τους, στο Joenissu. Ανέπτυξε θέμα σχετικό με την Αποστολή της Ορθοδοξίας στην Ευρώπη σήμερα. Επίσης ενημέρωσε τους συνέδρους για το έργο της ΟΑΚ. Συναντήθηκε με τους Αρχιερείς της Εκκλησίας της Φιλλανδίας και είχε ιδιαίτερη συνεργασία με τον Σεβασμ. Αριεπίσκοπον Καρελίας και πάσης Φιλλανδίας Ιωάννην, ο οποίος, με έγκριση του Οικουμενικού Πατριαρχείου, αποσύρθηκε οικειοθελώς από την ενεργό υπηρεσία στις 30. Σεπτεμβρίου, προκειμένου να παραχωρήσει τη θέση του σε νεωτέρους. Στον Σεβασμιώτατο απονεμήθηκε από το Πατριαρχείον ο λίαν τιμητικός τίτλος του Μητροπολίτου Γέροντος Νικαίας. Ο Αλέξ. Παπαδερός μετέφερε στον Σεβασμ. Ιωάννην τον χαιρετισμό του Προέδρου της ΟΑΚ Σεβασμ. Ειρηναίου και την παράκληση του Ιδρύματος, να έλθει το ταχύτερο δυνατόν στην Κρήτη για την τελετή της ανακηρύξεως του σε Εταίρον της Ορθοδόξου Ακαδημίας, όπως έχει αποφασίσει ήδη το Συμβούλιον του Ιδρύματος. Η εκλογή του νέου Αρχιεπισκόπου θα γίνει στις 25. Οκτωβρίου μεταξύ των τριών Αρχιερέων (Μητροπολίτης Ελσινκίου Λέων, Όουλου Αμβρόσιος και Βοηθός Επίσκοπος Γιόενσου Παντελεήμων).

Επίσκεψη στην Εσθονία

Ο Αλέξ. Παπαδερός, ανταποκρινόμενος σε πρόσκληση του Σεβασμ. Μητροπολίτου Ταλλίν και πάσης Εσθονίας Στεφάνου, επισκέφθηκε αυτόν στην έδρα

Βηθλεέμ: Ένα από τα κατεστραμμένα σπίτια.

του (27. και 28. Σεπτεμβρίου), συνοδευόμενος από τον π. *Rauno Pietarinen*. Εγνώρισε την ακατοπόνητη προσπάθεια που καταβάλλεται για την ανακαίνιση ναών και την εν γένει ανασυγκρότηση της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Εσθονίας, μίλησε σε σύναξη κληρικών και λαϊκών και παρακάθησε σε δεύπινο, το οποίο παρέθεσε προς τιμήν του ο Σεβασμιώτατος. Στο δεύπινο παρεκάθησαν επίσης ο Λουθηρανός Αρχιεπίσκοπος της Εσθονίας, δυο Ορθόδοξοι Βουλευτές της χώρας και στελέχη της Μητροπόλεως. Το έργο της ανασυγκρότησεως είναι δυσχερέστατο και αξίζει να στηριχθεί από κάθε δυνάμενον.

Ο Πρωθυπουργός της Φιλλανδίας στην Κρήτη;

Ύστερα από πρόταση του π. *Rauno* και ευγενή πρόσκληση, ο Αλέξ. Παπαδερός επισκέφθηκε στην κατοικία του τον Πρωθυπουργό της Φιλλανδίας *Rauno Lipponen* και είχε μακρά συζήτηση μαζί του για θέματα Ορθοδοξίας, Ευρωπαϊκής Ένωσης και σύγχρονης αντιπαλότητας με επίκληση Θρησκειών και Πολιτισμών. Η κοινή διαπίστωση, πως θα είναι ανασφαλής η πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς εγρήγορση και ακμαία ιστορική μνήμη, οδήγησε στη σκέψη οργανώσεως ενός ειδικού συνεδρίου στην ΟΑΚ επί του θέματος τούτου. Ο Π. Λίππονεν αποδέχθηκε, κατ' αρχήν, ευχαρίστωση την πρόσκληση, να συμμετάσχει προσωπικά, ως κύριος ομιλητής, σε συνέδριο που τυχόν θα οργανωθεί.

* Ο επιστημονικός συνεργάτης της ΟΑΚ *Ευάγγ.*

Καστρινάκης συμμετείχε στις εργασίες του 4ου Παγκορητίου Συνεδρίου Τουρισμού με θέμα «Περιβάλλον και πολιτισμός: βασικοί άξονες ανάπτυξης του κρητικού τουρισμού - η συγχυρία της Ολυμπιάδας του 2004», που πραγματοποιήθηκε σε ξενοδοχείο του Ηρακλείου.

« Ἄφον αὐκλω τούς ὀφθαλμούς σου Σιών καὶ ἵδε· ἵδού
γάρ ἥκασί σοι, θεοφεγγεῖς ὡς φωστῆρες, ἐκ δυσμῶν,
καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης, καὶ ἔφας τὰ τέκνα σου,
ἐν σοί, εὐλογοῦντα, Χριστόν εἰς τούς αἰῶνας»
(Τροπάριον τῆς η̄ ὠδῆς τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα)

«Κατά τὴν ἱεράν ταύτην στιγμήν τῆς ἀνόδου καὶ καταστάσεως Ἡμῶν ἐπί τὸν Θρόνον τῆς, κατά τὸν Ἱερόν δὲ ὁ μόνος τῶν Ἐκκλησιῶν, διακρίνομεν δύο πραγματικότητας τῆς ἀποστολῆς Ἡμῶν. Τὴν δόλκαδα καὶ τὸ πέλαγος! Τὴν Ὀρθόδοξον δηλονότι Ἐκκλησίαν τοῦ Πατριαρχείου Ιεροσολύμων καὶ τὸ εὐγενές αὐτῆς πλήρωμα, ἢτοι τὴν πίστιν αὐτῆς πᾶσαν, καὶ τὴν παράδοσιν, καὶ τὴν θεολογίαν, καὶ τὴν πρᾶξιν, καὶ τὴν λατρείαν καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτῆς καὶ προσκυνοῦμεν τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς. Ἀλλ' ἐν ταύτῃ θεώμεθα καὶ τὸ πέλαγος, ἐν ᾧ περιπολεύει αὕτη, γέμον πλήθους ὑφάλων, ἀντιξοτήτων, δυσκολιῶν, κινδύνων, πειρασμῶν, διωγμῶν, ἀμετρήτων ἀναγκῶν καὶ θλίψεων καὶ ἐχθρῶν δυσμενῶν.... Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου τίνα φοβηθήσομαι; Κύριος ὑπερασπιστής τῆς ζωῆς μου· ἀπό τίνος δειλιάσω» (Ψαλμ. κοτ'. 1).

Τὴν στιγμήν ταύτην, τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην καὶ φοβεράν, αὐτούμεθα, παρά πάντων, συγχώροισιν, καὶ παρέχομεν ἀφεσιν «τοῖς ὀφελέταις ἡμῶν», ἵνα καθαρῷ τῷ λογισμῷ, καθαρῷ τῇ καρδίᾳ, καθαρῷ τῇ προθέσει, πηδαλιουχήσωμεν τὴν ἱεράν Ολκάδα τῆς Μητρός τῶν Ἐκκλησιῶν.

Τρισυπόστατος Θεότης, Πάτερ, Υἱέ καὶ Πνεῦμα "Ἄγιον! Ἐν ὑποκλίσει αὐχένος ψυχῆς τε καὶ σώματος καὶ ἐν συντριβῇ καρδίας, παραδίδω ἐμαυτόν εἰς τὸ ἀπειρον ἔλεος Σου καὶ εἰς τὴν ἀγιάζουσαν καὶ σωτηριώδη χάριν Σου, τὴν τὸν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας ὅλον συγκροτοῦσαν.

Καὶ σύ, Πανάγιε καὶ Ζωηφόρε τοῦ Χριστοῦ μου Τάφε, ἐν ᾧ τὸ πανακήρατον Αὔτοῦ Σῶμα ἐτέθη, καὶ ἐξ οὗ νικητής τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἔξηλθεν ὁ Αὔτος, καὶ παρ' ὃ σήμερον καθίσταμαι Πατριάρχης τῆς Ἀγίας Γῆς, προσεγγίζων καὶ ἀπτόμενός Σου, παρακαλῶ, μετάδος μοι τὴν χάριν Σου καὶ τῷ ἀνεσπέρῳ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως, τῷ ἀπό Σου ἔξελθόντι καὶ ἔξερχομένῳ, καταγύασσον τὴν ταπεινήν μου ψυχήν, τῆς διανοίας μου τὴν δοφύν ἐν ἀληθείᾳ περίζωσον, θύραις δικαιούσης, καὶ τοὺς πόδας μου ὑπόδησον, ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης, καὶ τὸν θυρεόν τῆς πίστεως περιβάλε με καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου ἐπίθες μοι, ἵνα οὕτω κατηρτισμένος, πορευθῶ ὡς Πατήρ, Ποιμήν καὶ Πατριάρχης τῆς Μητρός τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀμήν».

(Από τὴν ομilia του νέου Πατριάρχου Ιεροσολύμων Εἰρηναίου
κατά τὴν τελετὴν ενθρονίσεώς του).

Η κρητική μαντινάδα καὶ τα σύγχρονα παθήματά της²

Σήμερα το ποιητικό - μουσικό περιβάλλον μολύνεται καὶ στην Κρήτη με όλα όσα φέρνει το «κλαμπινγκ» που επιβάλλεται σε όλη τη χώρα, σε όλο τον κόσμο, καὶ επιβάλλει τους δικούς του τρόπους, τους δικούς του ρυθμούς, κατά τις ορέξεις του «ντιτζέι», στη μαζική κουλτούρα του «τράιμπαλ».

Είναι δυνατόν να αναστραφεί αυτή η κατά τη γνώμη μου πολύ οχληρή, καταστροφική θα έλεγα, παραφωνία ἡ κακοφωνία καὶ να ανακτήσει την ποιότητά της η παραδοσιακή μας διασκέδαση. Μπορούν να συντελέσουν προς την κατεύθυνση αυτή φιλότιμες προσπάθειες, ατομικές καὶ συλλογικές, που καταβάλλονται από πολλούς, ὅπως είναι καὶ η παρούσα; Δύσκολα θα έλεγα ΝΑΙ. Και πάντως με πολλές επιφυλάξεις, τουλάχιστον για το ανθρωπίνως ορατό μελλον.

Γιατί καὶ τα λεγόμενα περί ανασυγκροτήσεως της υπαίθρου, ακόμη καὶ αν υλοποιηθούν θα κινηθούν στη γενική λογική μιας μονοδιάστατης ανάπτυξης, υλιστικής στη σύλληψη καὶ τις επιλογές της. Μιας ανάπτυξης, που προϋποθέτει ἡ πάντως συνεπάγεται την εγκατάλειψη των ὄρων, των μορφών καὶ των λειτουργιῶν της ζωῆς, που ευνοούν τη μαντινάδα. Είναι, ἀλλωστε, φανερό, πως τείνουν να μονιμοποιηθούν και

στην ύπαιθρο οι σύγχρονες μορφές διασκέδασης, που εξαφανίζουν παραδόσεις καὶ ιδιαιτερότητες καὶ φυσικά γκρούβουν καὶ τη μαντινάδα καὶ τον μη επαγγελματία τραγουδιστή της.

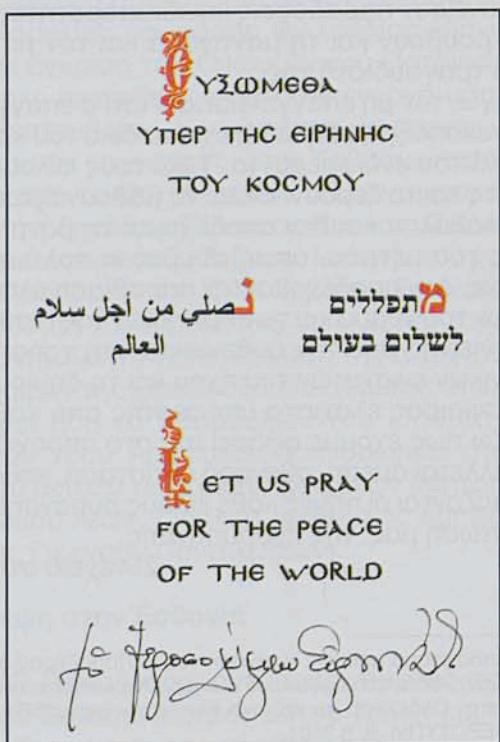
Λέγω, τον μη επαγγελματία. Γιατί ο επαγγελματίας, ο οργανοπαίχτης δηλαδή, ἔχει τα δικά του κριτήρια καὶ τα δικά του ενδιαφέροντα. Τιμώ τους φίλους οργανοπαίχτες καὶ το ξέρουν. Θέλω να μάθουν όμως, πως δεν τιμώ καθόλου καὶ δεν αποδέχομαι τη βάναυση παραβίαση του μέτρου, όπως συμβαίνει πολύ συχνά, δυστυχώς. Δεν αποδέχομαι την παραβίαση όλων των διατάξεων του νόμου καὶ των κριτηρίων της αισθητικής καὶ της υγιεινής από την αυθαιρεσία στη χρήση των ηλεκτρονικών ενισχυτών του ήχου καὶ τη δημιουργία μιας ατμόσφαιρας ελάχιστα υποφερτής από κάθε ἀποψη. Νομίζω πως έχουμε φθάσει πια στο απροχώρητο. Και επιβάλλεται ἀμεση, σθεναρή αντίσταση, καθώς πολλαπλασιάζονται οι πηγές κάθε είδους ρύπανσης καὶ, στην περίπτωσή μας, της ηχορύπανσης.

Συνέχεια στη σελ. 576

² Απόσπασμα από την εισήγηση του Α. Παπαδερού στο συνέδριο για τη μαντινάδα, που οργάνωσε ο Δήμος Ακρωτηρίου τον περασμένο Αύγουστο. Ολόκληρο το κείμενο βλπ. στην εφημερίδα ΧΑΝΙΩΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 8. 8.2001.

ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
Greek Orthodox Patriarchate of Jerusalem

*Ο Α. Παπαδερός με τον Σεβασμι. Μητροπολίτη Ελαινκίου
Λέοντα στην κατοικία του.*

Ο Α. Παπαδερός, ο Μητροπολίτης του Όουλου Αμβρόσιος,
ο π. Rauno Pietarinen.

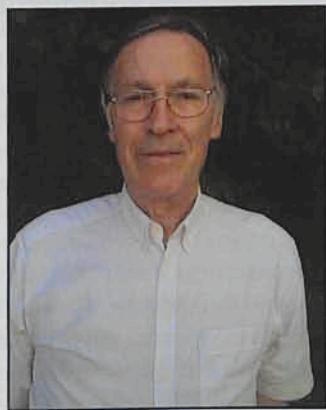
Ο Πρωθυπουργός της Φιλλανδίας *P. Lipporen* και ο *A. Papadopoulos* στην κατοικία του πρώτου.

Από το επίσημο δείπνο στο Ταλλίν (από αριστερά): η *Kadri Jäätma* (εκ των Ορθοδόξων μελών του Κοινοβουλίου της Εσθονίας), ο Αρχιεπίσκοπος της Εσθονικής Ευαγγελικής Λουθηρανικής Εκκλησίας *Jaan Kiivit*, ο *Αλέξ. Παπαδερός*, ο Μητροπολίτης Ταλλίν και πάσης Εσθονίας *Στέφανος*.

Ο Σεβασμ. Αρχιεπίσκοπος Καρελίας και πάσης Φιλλανδίας *Ιωάννης* και κληρικοί της Φιλλανδίας υπογάφουν βιβλίο - δωρεά προς την ΟΑΚ.

Ο Καθηγητής *W. Burkert*.

Ο Σεβασμ. *Ειρηναίος* και αδελφοί της Μονής παραλαμβάνουν το Χειρόγραφο.

Συνέχεια από τη σελ.573

Δυστυχώς ούτε καν ο χώρος της λατρείας εξαιρείται από την άτεχνη χρήση της τεχνολογίας. Μέγας αρχιερεύς και τελετάρχης σε γάμους κυρίων και βαπτίσεις, ακόμη και σε κάποιες κηδείες, είναι τώρα πια ο φωτογράφος, ο χειριστής της βιντεοκάμερας, τα φωτιστικά τους, οι χωρίς διάκριση, χωρίς σεβασμό προς το χώρο και το μυστήριο κινήσεις και ενέργειές τους. Ο δε ιεροψάλτης, ακόμη και ο διάκονος, ο ιερέας, ο αρχιερέας και ο ιεροκήρυκας έχουν υιοθετήσει μια σχέση με το μικρόφωνο, τις περισσότερες φορές τυραννική για το εκκλησίασμα και καταστροφική για τη λατρεία.

Αλλά και πολλές από τις λεγόμενες πολιτιστικές εκδηλώσεις, προπαντός όμως οι γάμοι και άλλες τελετές, παραδοσιακά δεμένες με τη μαντινάδα, έχουν μετατραπεί σε μαζικές συνάξεις, που όχι σπάνια φέρουν όλα τα γνωρίσματα της εμπορευματοποίησης των πάντων.

Εδώ απόλυτος άρχων και τελετάρχης είναι ο οργανωπαίχτης. Εκείνος «βαστά το γλέντι», όπως λέμε, καθορίζοντας το τυπικό του, το κλίμα, την όλη ατμόσφαιρα και διαδικασία. Η μαντινάδα διατηρεί βέβαια κάποια θέση, κατά την αποκλειστική όμως και πάλι διάθεση, έμπνευση και ικανότητα του οργανωπαίχτη.

Άλλος ν' ανοίξει το στόμα του αποκλείεται. Αυτά που ξέραμε οι παλαιότεροι ως συμμετοχή στο τραγούδι, ως αυθόρυμη ποιητική δημιουργία ή καρπό ποιητικού διαλόγου σε δημόσια αντικριστή πρόκληση και καθώς πρέπει απάντηση και τόσα άλλα, δεν χωρούν πια στην τυποποιημένη μαζικότητα.

Το δε τραγικότερο, με όλη τη σημασία του όρου, είναι η τρομακτική ένταση του ήχου, που όχι μόνον ηχορύπανση προκαλεί, αλλά και σοβαρή ζημιά στην ακοή, προπαντός των παιδιών, όπως λένε οι ειδικοί, αλλά και των εργαζομένων στα κάθε είδους κέντρα διασκέδασης. Στην ακοή των ίδιων των μουσικών. Λέγεται πως με τον καιρό πολλοί παθαίνουν βαρυκοΐα. Και πάντως, ότι η δική τους αντίληψη του ήχου είναι εντελώς διαφορετική από εκείνη των ακροατών. Η δε απουσία ηχολήπτη, φανερό είναι πως επιδεινώνει την κατάσταση.

Στις διασκεδάσεις μας κάθε μορφή κοινωνικότητας αποκλείεται. Δυσκολεύεται να ανταλλάξεις λέξη με το διπλανό σου. Υψώνεις τη φωνή. Το ίδιο κάνουν και οι άλλοι. Ο θόρυβος πολλαπλασιάζεται. Για να τον καλύ-

ψουν ανοίγουν τα μεγάφωνα στη «διαπασών», φτάνουν στο μέγιστο ύψος της κλίμακας, στη μέγιστη οξύτητα του ήχου και σε σχεδόν συνεχή ροή από την αρχή ως το τέλος.

Φοβούμαι πως δεν είναι υπερβολή να χαρακτηρίζει κανείς καννιβαλική αγριότητα τη δήθεν διασκέδαση που μας επιβάλλεται πολλές φορές. Τη μόδα ακολουθεί βέβαια και ο χορός, μάλιστα ο τυποποιημένος μερικών συγκροτημάτων. Καμιά φορά μοιάζει με επίδειξη αθλητικών μάλλον, παρά χορευτικών δεξιοτήτων.

Αίτιοι του κακού φρονώ πως είμαστε εμείς οι ίδιοι. Γιατί τα αποδεχόμαστε όλ' αυτά εντελώς παθητικά, με σιωπηλή δυσανασχέτηση βέβαια και έντονο πονοκέφαλο, χωρίς όμως διαμαρτυρία. Χωρίς προσπάθεια για μεταβολή του κλίματος.

Ίσως περιμένουμε και εδώ να θεραπεύσει το κακό η αστυνόμευση των εκδηλώσεων. Άλλοι μόνο στον πολιτισμό, που χρειάζεται την αστυνόμευση, για να αναδείξει την ποιότητά του. Τρισαλλοίμονο όμως στην κοινωνία, όπου και οι νόμοι και οι φύλακές τους αδρανοποιούνται.

....
Όσοι συνωστίζονται μέσα στα Κέντρα, ανοιχτά ή κλειστά, προστατεύονται δήθεν από τη διάταξη, που ορίζει ως μέγιστη ηχοστάθμη τα 100 dB. Η τιμή αυτή, ενώ θεωρείται πολύ υψηλή από τους ειδικούς γιατρούς, δεν νομίζω πως τηρείται πουθενά. Εξαντλούνται όλες οι δυνατότητες των ηχητικών οργάνων, όπως εξαντλούνται και όλες οι αντοχές ημών των θυμάτων του μουσικού θορύβου, είτε λευκός είναι αυτός, είτε ροζ, κατά την ορολογία των διατάξεων. Και βεβαίως σπάνια τηρούνται και πολλές από τις λοιπές διατάξεις, που αφορούν στην ηχομόνωνση, σε αυθαίρετη τροποποιήση χώρων, στο ωράριο λειτουργίας κ.λπ.

Οι συνθήκες επιδεινώνονται σταθερά. Θέλω να ελπίζω, πως οι κυρίως υπεύθυνοι και πρώτοι από όλους οι ιδιοκτήτες των Κέντρων Διασκέδασης και οι οργανωπαίχτες, που χειρίζονται τις ηχητικές συσκευές, θα θελήσουν να κατανοήσουν το πρόβλημα. Μόνον αυτοί μπορούν να το επιλύσουν, με μια απλή κίνηση στα κουμπιά των ενισχυτών.

Διαφορετικά η διασκέδαση και ειδικότερα η μαντινάδα δεν μπορεί πια να έχει ψυχαγωγικό και παιδευτικό ρόλο.

«Η αποστολή της Ορθοδοξίας στην Ευρώπη _ ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση- και το καθήκον μας, να κηρύξτουμε το Ευαγγέλιον»

(Από την ομιλία του Αλεξ. Παπαδερού στη Φιλλανδία)

Το θέμα, για το οποίο μου ζητήθηκε να διατυπώσω κάποιες σκέψεις, είναι:

«Η αποστολή της Ορθοδοξίας στην Ευρώπη -ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση- και το καθήκον μας, να κηρύξτουμε το Ευαγγέλιον».

Θεωρώ αναγκαίο, να προτάξω ορισμένες παρατηρήσεις για τον όρο ΕΥΡΩΠΗ.

α) Πρώτα-πρώτα, ξέρετε πως εμείς οι Κορήτες έχουμε μια ιδιαίτερη ευαισθησία. Στην Κορήτη έφερε ο Δίας την όμορφη

κόρη, που έδωσε το όνομά της στην ήπειρό μας. Ο «ιερός γάμος» του Δία και της Ευρώπης είναι προτύπωση μιας θεμελιώδους αλήθειας: Ότι κάθε μεγάλο και θαυμαστό, όπως π.χ. ο Μινωϊκός Πολιτισμός, είναι καρπός θείου έρωτα, θείας δωρεάς, συνέργειας θείου και ανθρωπίνου. Υπάρχει άραγε ένας τέτοιος έρωτας, τέτοια συνέργεια για τη νέα Ευρώπη, που προσπαθούμε να οικοδομήσουμε;

β) Και ακόμη: Η ήπειρος μας έχει σήμερα και θα έχει αύριο εκείνα τα χαρακτηριστικά, που εκφράζει το όνομά

της; Ευρώπη σημαίνει: Μια γυναίκα όμορφη, με ευρύ μέτωπο. Με πρόσωπο που είναι ευχάριστο να το βλέπεις και που η Ευρώπη δεν ντρέπεται να το δείχνει. Υπάρχει και μια άλλη ερμηνεία του ονόματος: Ευρώπη σημαίνει μια γυναίκα με ευρεία όψη, δηλαδή με βλέμμα που φθάνει μακριά, που έχει όραμα, που βλέπει πέραν από τον εαυτό της, πέραν από τα κοντινά και τα εφήμερα.

γ) Η Ιστορία της ηπείρου μας, της Ευρώπης, έχει στιγμές φωτεινές, κατά τις οποίες μπορεί να αναγνωρίσει κανείς στο πρόσωπό της αυτά τα χαρακτηριστικά. Έχει όμως και τις περιόδους του σκότους. Δεν εννοώ μόνο τον λεγόμενο Μεσαίωνα, που δεν ήταν παντού και σ' όλη τη διάρκειά του τόσο σκοτεινός, δύσον εμφανίζεται συνήθως. Εννοώ κυρίως τον αιώνα που μόλις έφυγε, κατά τον οποίον παραμορφώθηκε τραγικά το πρόσωπο της Ευρώπης.

Κατά τον ίδιο εκείνο, τον περασμένο αιώνα, διανοητικές κατασκευές και ιδεολογικές συλλήψεις της δυτικής Ευρώπης, εφαρμόσθηκαν πρώτα, με βίαιο τρόπο, στο σώμα της Ορθοδοξίας. Πρώτο το σώμα της Ορθοδοξίας πληγώθηκε από το μέγιστο «**τροχαίο ατύχημα της Ιστορίας**», όπως το έχω ονομάσει. Δηλαδή το πείραμα της οικοδομής ενός κόσμου χωρίς Θεό. Η υπόσχεση ήταν, ότι στον κόσμον αυτό θα επικρατούσαν θείες ιδέες και αρετές, όπως η αδελφοσύνη, η αλληλεγγύη, η δικαιοσύνη, η ισότητα, η φροντίδα για τον φτωχό και τον αδύνατο. Θα επικρατούσαν όμως χωρίς την πηγή τους, τον Θεό του Ευαγγελίου. Έτσι σπρώχθηκαν στο περιθώριο οι χριστιανικές δυνάμεις, που θα μπορούσαν να είχαν στηρίξει και εδραιώσει αυτή την ιστορική προσπάθεια. Και απέτυχε! Η Ευρωπαϊκή Ένωση υπόσχεται ανάλογες αξίες. Γι' αυτό και αποστολή της Ορθοδοξίας είναι να υπενθυμίζει την εμπειρία της, η οποία βεβαιώνει το λόγο του Θεού: «Χωρίς έμοι ού δύνασθε ποιεῖν ούδεν» (Ιωάν. 15, 5). Αυτό είναι ένα μήνυμα του Ευαγγελίου, το οποίον για δυο λόγους μπορεί και οφείλει να κηρύξει κατ' εξοχήν η Ορθοδοξία στον δυτικό άνθρωπο. Πρώτον, επειδή κυρίως αυτός ο φαουστικός άνθρωπος πιστεύει στην αυτοδυναμία του, σχεδόν στην παντοδυναμία του και δεύτερον, επειδή η Ορθοδοξία γνωρίζει από οδυνηρή πείρα δυο χλιάδων ετών, ότι οφείλει την επιβίωση και τη σημερινή ύπαρξή της στη χάρη και το έλεος του Θεού.

Το σώμα της Ορθοδοξίας πληγώθηκε, όσο κανένα άλλο κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, καίτοι αυτός υπήρξε κατά κύριο λόγο ξεκαθάρισμα λογαριασμών του δυτικού κόσμου. Και τώρα ζούμε οι Ορθόδοξοι παρατεινόμενες τραγωδίες. Όπως εκείνη των Βαλκανίων και εκείνη της Κύπρου. Και κρίσεις οικονομικές, κοινωνικές και πνευματικές, που, ως ένα βαθμό, είναι συνέπειες των δοκιμασιών του παρελθόντος. Η συμμετοχή μας σε μια Κοινοπολιτεία, που δεν είναι μόνο συνασπισμός συμφερόντων, αλλά κυρίως συνάντηση και κοινωνία ανθρώπων, απαιτεί από όλους αυτούπερβαση - κάτι πολύ πιο δύσκολο ίσως για τους Ορθόδοξους, ακριβώς εξ αιτίας των τραυματικών εμπειριών. Γι' αυτό, η διακονία της καταλλαγής (Β' Κορινθ. 5, 18) είναι σήμερα ιδιαιτέρως επιτακτική.

Με τέτοιες και πολλές άλλες τραυματικές εμπειρίες Ορθόδοξοι λαοί καλούνται σήμερα να συμμετάσχουν στην κύνηση, από την οποία προσδοκάται η γέννηση της νέας Ευρώπης. Το δικό σας εθνικό έπος γνωρίζει μια κύνηση που κράτησε 30 χρόνια. Για τη γέννηση της νέας Ευρώπης θα χρειασθούν ασφαλώς πολύ περισσότερα!

Προς το παρόν, στο νέο αυτό ευρωπαϊκό γίνεσθαι με-

τέχουν άμεσα οι Ορθόδοξοι της Φιλλανδίας και της Ελλάδος. Αναμένεται η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προς την οποίαν οδεύουν επίσης η Βουλγαρία και η Ρουμανία, καθώς και άλλες ευρωπαϊκές χώρες με ορθόδοξες μειονότητες. Και εκείνοι ούμως από τους Ορθοδόξους, που δεν μετέχουν και δεν θα μετάσχουν άμεσα στο προσεχές μελλοντος, έχουν τη θέση τους και την ευθύνη τους στον προγραμματισμό του ευρωπαϊκού μελλοντος. Για να γίνει αυτό αντιληπτό, χρειάζεται να κατανοήσουν οι πάντες, στην Ανατολή και στη Δύση, τούτο το απλό πράγμα: Χωρίς Ορθοδοξία ούτε Ευρώπη νοείται, ούτε ευρωπαϊκή ολοκλήρωση μπορεί να υπάρξει. Και μόνο το γεγονός αυτό προσδιορίζει το όρλο της Ορθοδοξίας σ' αυτό το νέο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.

Ο Πάπας Ιωάννης Παύλος Β' μιλησε προ ετών για τους δύο πνεύμονες της Ευρώπης, τον ανατολικό και τον δυτικό. Και εννοούσε προφανώς, ότι χωρίς τον έναν πνεύμονα, το σώμα δεν μπορεί να είναι υγιές. Προσθέτω πως το σώμα δεν μπορεί να είναι και πλήρες, χωρίς το μέρος της Ευρώπης (γεωγραφικό, ιστορικό, πολιτισμικό), που κατά παράδοση φέρει τα γνωρίσματα της Ορθοδοξίας.

Με αυτή την έννοια, το Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, το γνωστό KEK, στο οποίο μετέχομε όλες οι Ορθόδοξες Εκκλησίες της Ευρώπης (με εξαίρεση, δυστυχώς, της Βουλγαρίας και της Γεωργίας), τήρησε πάντοτε την αρχή της ευρωπαϊκής ενότητας. Την Κυριακή του Θωμά, 22. του περασμένου Απριλίου, τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής του KEK (μεταξύ των οποίων περίλαμβάνεται και ο Father Veikko Purmonen) και τα μέλη του Συμβουλίου των Ρωμαιοκαθολικών Επισκοπικών Συνόδων της Ευρώπης (CCEE), διακηρύχθηκαν πανηγυρικά στο Στρασβούργο τη γνωστή, φαντάξιμη, Οικουμενική Χάρτα (Charta Oecumenica). Ένα πλαίσιο αρχών και κανόνων για τη συμβίωση και τη συναίνηση των Εκκλησιών στην Ευρώπη. Στη Χάρτα εκείνη επαναλάβθηκε την πάγια θέση όσον αφορά στα γεωγραφικά όρια της Ευρώπης. Ότι τα δριμά της εκτείνονται από τον Βόρειο Πόλο μέχρι τη Μεσόγειο και από τον Ατλαντικό μέχρι τα Ουραλλία.

Έχει σημασία πολιτική αλλά και πνευματική, και είναι ανάγκη, να μείνουμε σταθεροί σ' αυτή την οριοθέτηση. Μεταξύ άλλων και επειδή υπάρχουν πολλοί δυστυχώς, ακόμη και εκκλησιαστικοί και πολιτικοί ηγέτες στη δυτική Ευρώπη, που επικαλούνται με επιμονή σαθρά επιχειρήματα, προκειμένου να εγείρουν νέα τείχη στην ήπειρο μας. Ανάλογες τάσεις καλλιεργούνται μερικοί και στην Αμερική. Γνωστή σύγουρα είναι π.χ. η θεωρία του Αμερικανού Καθηγητή Samuel P. Huntington (The Clash of Civilizations, N. York 1996), που ισχυρίζεται πως τη Δύση αποτελούν αποκλειστικά και μόνον ο Ρωμαιοκαθολικισμός και ο Προτεσταντισμός. Η Ευρώπη ταυτίζεται με αυτή τη Δύση. Και επομένως, σύμφωνα με τη θεωρία, η Δύση - άρα και η Ευρώπη - τελειώνει εκεί που αρχίζει η Ορθοδοξία! Αν μάλιστα δείτε το σχετικό χάρτη, θα διαπιστώσετε ότι τα σύνορα της θεωρίας διχάζουν την Ευρώπη σχεδόν όπως το ψυχροπολεμικό παραπέτασμα, με ελαφρά μετακίνηση προς Ανατολάς. Κάθε τι που δεν είναι «δυτικό» με αυτή την έννοια, δεν έχει επομένως θέση στη Δύση και σε «δυτικούς» Οργανισμούς, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, το NATO κ.λπ. Για το λόγο αυτό η θεωρία αποκλείει τις Ορθόδοξες χώρες και την Τουρκία (ως ισλαμική).

Η θεωρία είναι αποκαλυπτική για προθέσεις και στρα-

τηγικές, που αντιπαρέχονται την αλήθεια των πραγμάτων και υπηρετούν σκοπιμότητες και συμφέροντα. Η αλήθεια λέγει, ότι είναι αβέβαιο το μέλλον σου, αν λησμονείς το παρελθόν σου, αν δεν εκτιμάς σωστά το παρόν και αν δεν διαβάζεις έγκαιρα τα σημάδια του ανθρωπίνως ορατού μέλλοντος.

Θα ήθελα να υπογραμμίσω εδώ, ότι η ποικιλία της Ευρώπης όσον αφορά στην πίστη και τον πολιτισμό, δεν μπορεί να επισκιάζει την ενότητα των πολιτιστικών και θρησκευτικών της πηγών. Οι πρώτες βρίσκονται στην κοινή ελληνορωμαϊκή παράδοση, οι δεύτερες στην κοινή βιβλική και πρωτοχριστιανική παράδοση.

Ειδικότερα:

α) Οι μεγάλοι Πατέρες και Διδάσκαλοι της αρχαίας Εκκλησίας, βασισμένοι στην καθολικότητα και στην οικουμενικότητά της και οδηγούμενοι από το Άγιον Πνεύμα, έδωσαν δημιουργική απάντηση στη μέγιστη πρόκληση, που είχε να αντιμετωπίσει ο Χριστιανισμός των πρώτων αιώνων: τη σχέση του με τον αρχαίο κόσμο. Πέτυχαν μια θαυμαστή σύνθεση και διέσωσαν την πολιτισμική ενότητα και συνέχεια της Ευρώπης. Σήμερα, η ενότητα και συνέχεια αυτή απειλείται από εκείνους, οι οποίοι ισχυρίζονται πως η Ευρώπη αρχίζει με τον Κάρολο τον Μέγα!

β) Η Ορθοδοξία, έπειτα, σεβάστηκε ανέκαθεν την ετερότητα, την ταυτότητα κάθε λαού, όσον αφορά π.χ. στη γλώσσα του, στα έθιμά του, γενικά στην ιδιομορφία του πολιτισμού του. Η σύγχρονη παγκοσμιοποίηση απειλεί την ωραία αυτή παράδοση. Αποστολή μας γι' αυτό είναι να την υπενθυμίζουμε και να την υποστηρίζουμε. Ακόμη και σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε περιπτώσεις που αυτή αναπτύσσει πολιτικές, οι οποίες θίγουν την ιδιοπροσωπεία κάθε λαού.

γ) Όσον αφορά στην κοινότητα της πίστεως, αποστολή μας είναι να υπενθυμίζουμε, ότι τουλάχιστον κατά τα χήλια πρώτα χρόνια του χριστιανικού βίου οι λαοί της Ευρώπης που είχαν αποδεχθεί μέχρι τότε το Ευαγγέλιον, ήταν κατά το πλείστον Ορθόδοξοι. Και μεγάλο μέρος τους παρέμεινε πιστό στην Ορθοδοξία, την οποίαν αποδέχθηκαν και άλλοι ευρωπαϊκοί λαοί στη διάρκεια της δεύτερης χιλιετίας.

δ) Να υπενθυμίζουμε ακόμη, πως η πορεία της δυτικής Ευρώπης και μεγάλα κινήματα, όπως η Αναγέννηση, δεν νοούνται χωρίς την επίδραση του ορθόδοξου Βυζαντίου; όσο και να προσπαθούν μερικοί, να σπρώξουν και αυτό το γεγονός στη λήθη.

Συμπερασματικά:

ε) Η Ορθοδοξία ουδέποτε υπήρξε, ούτε είναι απλώς φιλοξενούμενη στην Ευρώπη! Όπως δεν είναι φιλοξενούμενη και σε ευρωπαϊκούς εκκλησιαστικούς Οργανισμούς, όπως νομίζουν κακώς μερικοί, ακόμη και Ορθόδοξοι. Π.χ. δεν είμεθα φιλοξενούμενοι στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών. Είμεθα πρωτοπόροι. Το ίδιο και στο Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών. Είμεθα ιδρυτικά μέλη και των δύο Οργανισμών. Άρα και συνυπεύθυνοι για την πορεία τους.

Όπως λοιπόν το παρελθόν και το παρόν της Ευρώπης ήταν και είναι και δική μας υπόθεση, έτσι και το μέλλον της ηπείρου μας. Και δικαιώματα έχουμε και υποχρεώσεις. Οι Ορθόδοξοι της Ευρώπης έχουμε ευρωπαϊκή αποστολή κατά την άλωση μεταβατική αυτή φάση της ηπείρου μας. Ειδικότερα:

α) Εκείνο που δεν μπορεί πια να αγνοεί κανείς, είναι ότι τα παραδοσιακά θρησκευτικά σύνορα είναι πλέον ρευστά.

Δεν έχουν τη στεγανότητα, που είχαν άλλοτε. Οι δέ όροι ορθόδοξη ΑΝΑΤΟΛΗ και ετερόδοξη, σχισματική, αιρετική ΔΥΣΗ είναι πλέον σχετικοί. Η Ορθοδοξία μετακινείται προς τη δυτική Ευρώπη και η δυτική προς την Ανατολή. Μετακίνηση γίνεται όταν υπάρχει μια ανάγκη, που χρειάζεται να ικανοποιηθεί, ή ένα κενό, που πρέπει να πληρωθεί.

β) Η Ορθοδοξία οδεύει προς τη Δύση με τη μορφή της μετακίνησης πληθυσμών, κυρίως εργατικού, επιχειρηματικού και επιστημονικού δυναμικού. Αυτό ικανοποιεί μια ανάγκη.

γ) Υπάρχει όμως και το χαώδες πνευματικό κενό στον δυτικό κόσμο. Και αυτό ανοίγει πύλες στην Ορθοδοξία. Παρατηρείται διεύρυνση των γνώσεων για την Ορθοδοξία και του ενδιαφέροντος γι' αυτήν. Ο περασμένος αιώνας της Οικουμενικής Κίνησης μπορεί να θεωρηθεί και ως αιώνας της στροφής προς τις πηγές, τις οποίες η ίδρυση του Θεού επέτρεψε να τρέχουν αενάως στις ψυχές των Ορθοδόξων. Η Ορθοδοξία δεν εκμεταλλεύεται μεν, δεν αγνοεί όμως το κενό. Ανταποκρίνεται στην κλήση που προκύπτει από αυτό. Με αργούς ρυθμούς, είν' αλήθεια. Άλλα πάντως σταθερά και ειρηνικά. Με την εδραίωση στη Δύση ορθόδοξων επισκοπών, ενοριών και ιδρυμάτων. Με σεβασμό προς το ανθρώπινο πρόσωπο. Με την αποδοχή όσων ελεύθερα και αβίαστα προσέρχονται στην ορθόδοξη πίστη.

δ) Η Ορθοδοξία απεχθάνεται τον όποιας μορφής προστλυτισμό και μάλιστα τον επιθετικό προστλυτισμό, με τον οποίον εισβάλλουν σε ορθόδοξες χώρες εκείνοι, που εκμεταλλεύονται τη φτώχεια και τις άλλες δυσκολίες ορθόδοξων λαών, για τις οποίες οι δικοί τους λαοί είναι τουλάχιστον συνυπαίτιοι. Η εισβολή αυτή μας προκαλεί πόνο και απογοήτευση. Οφελούμε όμως να διερωτηθούμε υπεύθυνα: Μήπως υπάρχει και στο δικό μας εκκλησιαστικό χώρο κάποιο κενό, που παρέχει περιθώρια δράσης στους ετερόδοξους, στους ετερόθρησκους και στις ποικίλες παραφυάδες (sects); Ο αυτοέλεγχος είναι αναγκαίος και χρήσιμος.

Υστερα από τις πρώτες αυτές επισημάνσεις θα ήθελα να έλθω στο ειδικότερο θέμα που ζητήθηκε από μένα να απαντύσω. Αυτό είναι η ιδιαίτερη αποστολή της Ορθοδοξίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ερώτημα είναι εύλογο και επίκαιρο, όχι μόνο για τους Ορθόδοξους της Φιλλανδίας και της Ελλάδας, δηλαδή των δύο χωρών - μελών με ορθόδοξο πληθυσμό.

Όπως είναι γνωστό ασφαλώς, το Οικουμενικό Πατριαρχείο, παρακολουθώντας τις εξελίξεις με εγρήγορση, έστρεψε νωρίς την προσοχή του προς τη νέα ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Είναι γνωστές οι επισκέψεις του Παναγιωτάπου Οικουμενικού Πατριαρχού κ.κ. Βαρθολομαίου προς τα κορυφαία Ευρωπαϊκά Όργανα και τους Ηγέτες τους και οι λοιπές ενέργειες του Πατριαρχείου, όπως η εγκατάσταση ειδικού Γραφείου Εκκλησιών, οι διάλογοι με τα πολιτικά Κόμιματα του Ευρωκοινοβουλίου κ.λπ.

Στο σημείο αυτό θεωρώ χρήσιμο να προσεγγίζουμε το ερώτημα: Βλέπει η ίδια η γηγενία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάποια αποστολή της Ορθοδοξίας; Έχει εκκλησιαστική πολιτική η Ένωση; Αναγνωρίζει κάποια θέση στη Θρησκεία, μάλιστα ύστερα από τη Διάσκεψη της Νίκαιας του περασμένου Δεκεμβρίου; Θα θυμάσθε ασφαλώς ότι από τη Χάρτα των Θεμελιώδων Δικαιωμάτων που ψήφιστηκε, διέγραψαν κάθε αναφορά στη χριστιανική κληρονομία της Ευρώπης. Λοιπόν; Οι πληροφορίες που θα παραθέσω στη συνέχεια βασίζονται σε ομιλία της Ελληνίδας Επιτρόπου Αννας Διαμα-

ντοπούλου κατά την 8η ετήσια Διάσκεψη της Ευρωπαϊκής Διακοινούλευτικής Συνέλευσης Ορθοδοξίας (ΕΔΣΟ), η οποία συνήλθε στα τέλη παρελθόντος Ιουνίου στο ιερό νησί της Πάτμου... Η Α. Διαμαντοπούλου, γνωστή για τους γενναίους αγώνες της προς αντιμετώπιση της φτώχειας και της περιθωριοποίησης στην Ευρώπη, ανέπτυξε στην Πάτμο το θέμα: «Η συμβολή της Ορθοδοξίας σε μια διευρυμένη Ευρώπη». Επιλέγω και συνοψίζω τα ακόλουθα σημεία της ομιλίας της:

α) Η Ευρωπαϊκή Ένωση {ΕΕ}, ως ένωση Κρατών «δεν εξαρτάται από καμιά θρησκευτική ή φιλοσοφική παράδοση». Με τη λογική προφανώς, ότι τα δόγματα, οι ομολογίες, οι θρησκευτικές πεποιθήσεις διχάζουν, φαίνεται ότι η θρησκευτική ουδετερότητα της ΕΕ πιστεύεται ότι προάγει την ενότητά της. Εμπεδώνεται δηλαδή η τάση, ως πρότυπο να επιβληθεί το κοσμικό κράτος, κατά το γαλλικό, ίσως και το αμερικανικό σύστημα.

β) Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ωστόσο, ότι η Ένωση «διατρέει σταθερές σχέσεις με τα διάφορα θρησκευτικά δόγματα, κυρίως χριστιανικά, διότι ο Χριστιανισμός είναι ο φορέας των αξιών της ειρήνης, της αλληλεγγύης, του σεβασμού του ανθρώπου, που αποτελούν τα ίδια τα θεμέλια του ευρωπαϊκού οικοδομήματος».

γ) Η «ΕΕ προσήλθε επίσης σε μεγάλο βαθμό από τις ιουδαϊκές και ισλαμικές παραδόσεις».

δ) Η ΕΕ αναγνωρίζει τη θρησκευτική ελευθερία και όλες τις συναφείς συνέπειες.

ε) Η ΕΕ, σύμφωνα με τη δήλωση αριθμ. 11 που προσαρτάται στη συνθήκη του Αμυτερνταμ, «σέβεται και δεν προδικάζει το σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο καθεστώς των εκκλησιών και των θρησκευτικών ενώσεων ή κοινοτήτων στα κράτη μέλη».

στ) «Η διεύρυνση της Ευρώπης είναι αναμφισβήτητο ότι θα ενισχύσει τη συνοχή της Ορθοδοξίας». Η Ορθοδοξία αποκτά «νέο βάρος»: δημιογραφικό (περισσότεροι Ορθόδοξοι εντός της ΕΕ), γεωγραφικό, επικοινωνιακό: Η Ορθοδοξία είναι σύνορο και σταυροδρόμι. «Μοναδικός» μπορεί να είναι ο ρόλος της Ορθοδοξίας στο διάλογο της ΕΕ με χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και με το Ισλάμ (Τουρκία, χώρες Κεντρικής Ασίας).

ζ) «Για έναν ορθόδοξο χριστιανό, η Ευρώπη παραπέμπει στη σκέψη του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, ο οποίος μας έδειξε ότι το «μυστήριο του αδελφού» είναι η απαραίτητη συνέχεια του μυστηρίου του θυσιαστηρίου». «Ο αδελφός μας είναι η ζωή μας» και ο «αδελφός» μας είναι ο Άλλος..., χωρίς διάκριση..., για τον οποίο πρέπει να πολεμήσουμε την αδικία και την αθλιότητα».

η) Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και ο Προτεσταντισμός ανέπτυξαν «κοινωνικό δόγμα» και έργο και διαμόρφωσαν θεσμούς και Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις (NGO's), που διευκολύνουν τη συνεργασία με την ΕΕ, η οποία μπορεί να χρηματοδοτεί έτσι διάφορα εκκλησιαστικά προγράμματα.

Σε δυο θέσεις της Επιτρόπου θα ήθελα, τέλος, να στρέψω την ιδιαίτερη προσοχή σας:

θ) Η «Ορθοδοξία πρέπει να ξεπεράσει σήμερα τις διαφορές απόψεων που δημιουργήθηκαν από τις «ορατές Εκκλησίες», ..., δηλαδή τα τραύματα της ιστορίας- ακόμη και εάν αυτά είναι μερικές φορές επώδυνα, και εννοώ την ουνία στην Ουκρανία. Σήμερα είναι σημαντικότερη η «αρότα Εκκλησία», δηλαδή η κοινωνία που ενώνει», τους χριστιανούς, τους πιστούς άλλων θρησκειών, τους άθρητους «που

είναι προσηλωμένοι στις ίδιες ιδέες». Είναι προφανές, ότι εδώ έχουμε έναν πειρασμό, που απευθύνεται συνολικά στον Χριστιανισμό. Δεν είναι απλώς επαναφορά της θεωρίας περί «αοράτου εκκλησίας», που είχε υποστηρίξει η Μεταρρύθμιση. Στη βάση της σημερινής θεωρίας βρίσκεται ο συγκρητισμός και η ουτοπία, ίσως χωρίς να είναι τούτο συνεδρητό. Και όπως είτα στην κυρία Επίτροπο τόσο στην Πάτμο, όσο και πρόσφατα στην Κρήτη, μια τέτοια θεωρία θα απορριφθεί όχι μόνο από τις χριστιανικές Εκκλησίες, αλλά και από τις θρησκείες. Άρα η θεωρία δεν υπόσχεται σταθερές λύσεις στο σοβαρό πρόβλημα της κοινωνικής συνοχής της Ευρώπης. Μπορούμε όμως να συμφωνήσουμε όλοι, νομίζω, πως οι Ορθοδοξές Εκκλησίες βρίσκονται ενώπιον μιας μεγάλης προκλήσεως, στην οποία είναι ανάγκη να απαντήσουν από κοινού, δυναμικά, δημιουργικά.

ι) Εκεί που σίγουρα έχει δίκιο η Επίτροπος, είναι η άποψή της, ότι ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην ποιότητα της εκπροσώπησης της Ορθοδοξίας «στο επίπεδο της Ένωσης και συνεπώς στην ικανότητά της να ακούγεται από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα», όπως συμβαίνει με τους Ρωμαιοκαθολικούς, τους Προτεστάντες και άλλους. «Με τον τρόπο αυτό η ανατολική ορθόδοξη παράδοση θα μπορέσει να διαδραματίσει ενεργό ρόλο στο διάλογο με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα» - ένα διάλογο, που είναι σημαντικός για την κοινωνία των πολιτών και τον εκσυγχρονισμό της «ευρωπαϊκής διακυβέρνησης». Οπωσδήππτε οι παραπάνω απόψεις της κ. Διαμαντοπούλου θέτουν πολλά και σοβαρά θέματα για προβληματισμό των Ορθοδόξων, για συζήτηση και δράση.

Συμπερασματικά θα έλεγα:

α) Είναι επείγουσα η ανάγκη, η ενότητα της Ορθοδοξίας και η κανονική τάξη στη ζωή της να τονωθούν και να εκφρασθούν συντονισμένα και σε επίπεδο, ικανό να διαλέγεται αποτελεσματικά με τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Οι προς τούτο προσπάθειες του Οικουμενικού Πατριαρχείου είναι γνωστές, όπως γνωστές, υποθέτω, είναι και οι δυσκολίες.

β) Η παρουσία και η μαρτυρία της Ορθοδοξίας στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, στο Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, σε διεκκλησιαστικούς διαλόγους και σε διεκκλησιαστικά σώματα και προγράμματα είναι ανάλογη προς το βαθμό και τον τρόπο που εκφράζεται -ή δεν εκφράζεται!- η ενότητα της Εκκλησίας και η αυθεντικότητα της πίστεως και του ήθους αυτής.

γ) Η μαρτυρία του Ευαγγελίου είναι συστατικό στοιχείο της αποστολής της Εκκλησίας. Το «ούναι μοί έστιν έάν μή εύαγγελίζωμαι» (Α' Κορινθ. 9, 16) έχει διαρκή ισχύ. Στην άσκηση της αποστολής αυτής υπάρχουν βέβαια διαιρέσεις χριστιανών και διακονημάτων. Ουδείς όμως εξαιρείται. Και έχω την πεποίθηση, πως θα είναι όφελος για όλους τους Ορθοδόξους, να μελετήσουν τον τρόπο, με τον οποίον έχει αξιοποιήσει η Ορθοδοξίς Εκκλησία της Φιλλανδίας τους λαϊκούς και μάλιστα τις γυναίκες στη διακονία της Ιεραποστολής-στη χώρα σας και εκτός αυτής. Ως εξιδιασμένη ιεραποστολική ευθύνη της Ορθοδοξίας στην Ευρώπη και στον κόσμο σήμερα θεωρώ το κήρυγμα της αν α σε ως του Χριστού, η οποία φαίνεται να παρασιωπάται ολοένα και περισσότερο. Γνωρίζουμε και οφείλουμε να υπενθυμίζουμε, ότι «ει Χριστός ουκ εγήγερται, κενόν άρα και το κήρυγμα ημών, κενή και η πίστις υμών» (Α' Κορινθ. 15, 14).

δ) Διαισθανόμενος τις προκλήσεις, αλλά και τις ευκαι-

οίες των χρόνων που έχονται, θεωρώ επιβεβλημένη τη οικική αναθεώρηση και ανασύνταξη του συστήματος, των μεθόδων και του περιεχομένου των ιερατικών και θεολογικών μας σπουδών, με παραλληλή αναζήτηση νέων μορφών εκπαίδευσης, για ανάδειξη στελεχών της Εκκλησίας, εξειδικευμένων για τις νέες ανάγκες. Η Ορθόδοξη Θεολογία είναι ολοένα και πιο έντονα παρούσα στη Βόρειο, την Κεντρική και τη Δυτική Ευρώπη. Δεν εννοώ μόνο τη Θεολογική Σχολή του Αγίου Σεργίου στο Παρίσι και την εγένει παλαιότερη μαρτυρία ορθοδόξων Θεολόγων. Με τη χάρη του Θεού, εκτός από τα παλαιότερα θεολογικά εκπαιδευτήρια, έχουμε αποκτήσει και νεώτερα: Τη δική σας Θεολογική Σχολή στο Joensuu, τις ανάλογες Σχολές στην Πολωνία, την Τσεχία-Σλοβακία, ορθόδοξη θεολογική παρουσία στη Μ. Βρετανία, στο Graz της Αυστρίας, στο Muenster της Γερμανίας, μάλιστα δε στην Ελβετία, καθώς και το Τμήμα Ορθοδόξου Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο του Muenchen. Είναι πολύ ελπιδοφόρα σημάδια, που επιβάλλεται να ενισχυθούν με κάθε τρόπο.

ε) Όταν εισήλθε η Ελλάδα στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, η έγκυρη γαλλική εφημερίδα Le Monde

έγραψε: Σήμερα εισέρχεται στην Ευρώπη η Φιλοκαλία: Μια τέτοια προσδοκία λέγει πολλά για την αποστολή της Ορθοδοξίας. Και φυσικά, η αποστολή αυτή δεν αφορά μόνο στην Ελλάδα. Η ΕΕ αναζητεί ακόμη το έδαφος, τις αρχές και τις αξίες, πάνω στις οποίες θα οικοδομήσει ένα ασφαλές μέλλον. Αυτό πρέπει να είναι άξιον της κληρονομίας της και των λαών της. Να σέβεται την ιερότητα όχι του EYPΩ, αλλά του ανθρώπινου προσώπου. Μια πόλις, ένα ιράτος, ένας συναπισμός ηρατών, για να ξήσει και να προκόψει, χρειάζεται ενότητα ιδεωδών, ενότητα αξιών. Το ίδιο και η ευρωπαϊκή Ένωση σήμερα. Προσπαθεί να οικοδομήσει την ενότητά της. Προς το σκοπό αυτό έχει ανάγκη από δομές και ιδέες, που να ενώνουν. Τις δομές μπορεί να τις κατασκευάζει με νόμους και διοικητικούς μηχανισμούς. Τις ιδέες όμως; Τις αρχές; Ποιά η πιθανή συμβολή της Ορθοδοξίας; Μαζί με την πνευματικότητά της μπορεί, πιστεύω, η Ορθοδοξία να προβάλει το θυσιαστικό (κενωτικό), ευχαριστιακό, ασκητικό και κοινοβιακό ήθος της. Και να συνεισφέρει, ώστε ο ουσιαστικός Χάρτης Αξιών της ΕΕ να θεμελιωθεί στη συναλληλία της αγάπης και της αλληλεγγύης του ενός σώματος, όπως τη συνιστά ο Απόστολος Παύλος (Α' Κορινθ. 12,12-26).

Επισκέψεις/Φιλοξενίες

ΙΟΥΛΙΟΣ

- * Ο ιατρός Heikki Hurri, από τη Φιλλανδία.
- * Ο Βουλευτής και Υφυπουργός Παιδείας από τη Μελβούρνη της Αυστραλίας Θ. Θεοφάνους και η σύζυγός του Μαργαρίτα.
- * Η Μελπομένη Σγάρτσου με την οικογένειά της.
- * Ο Wolfgang Gern και η σύζυγός του.
- * Ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Γερμανίας Αυγουστίνος.
- * Ο Christian Beaucaire με την οικογένειά του.
- * Δεύτερο προς τιμήν του Καθηγ. Πασχάλη Κιτρομηλίδη και της σύζυγου του. Προς τιμήν τους η ΟΑΚ παρέθεσε δεύτερο, στο οποίο παρακάθησαν ο π. Μιχ. Καρδαμάκης, το μέλος του Δ. Σ. της ΟΑΚ Ι. Ανδρουλάκης και η σύζυγός του, ο Γρ. Λαρεντζάκης, ο Α. Ξανθινάκης, και η Μ. Παλιού.
- * Ο Δήμαρχος Αθηναίων και Πρόεδρος του «Κινήματος Ελευθέρων Πολιτών» Δημ. Αβραμόπουλος στα πλαίσια περιοδείας του στην Κρήτη.

Ο Καθηγ. Π. Κιτρομηλίδης με τη σύζυγό του Μαίοντ και το γιο τους Μιχελή.

Ο Αλέξ. Παπαδερός ξεναγεί τον Δ. Αβραμόπουλο στην ΟΑΚ.

Φ. Φιωτοδημητράκης, Στ. Σημαντηράκης, Εμι. Σπανουδάκης.

- * Ο Αγιογράφος Νικ. Θεοδώνης με την οικογένειά του.
- * Ο Κ. Μυγδάλης και η Ε. Μπιμπλή.
- * Ο Πρόεδρος της Παγκρητικής Αμερικής Σταύρος Σημαντηράκης, συνοδευόμενος από τον Σελινώτη Φ. Φιωτοδημητράκη, Επόπτη της Παγκρητικής, και τον Εμμ. Σπανουδάκη, εκπρόσωπο της στην Ελλάδα. Ενημερώθηκαν για το έργο της ΟΑΚ και του ΕΚΝ,

στο οποίο ξεναγήθηκαν επίσης από τον Γεν. Διευθυντή της ΟΑΚ.

- * Ο π. Sverre Alfsen από τη Νορβηγία.

* Ο Werner Feißt, η Annette Wackerhauser και ο Delle Ruge, στα πλαίσια προετοιμασίας Σεμιναρίου και τηλεοπτικής ταινίας για την παραδοσιακή κρητική διατροφή.

ΑΝΑΔΡΟΜΕΣ

(Συνέδρια της ΟΑΚ σχετικά με την υγεία)

1. 25/4/1969: Η ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΛΑΟΥ. Ιερείς, ιατροί, υγειονομικοί παράγοντες, αστυνομικοί κ.ά. συζήτησαν το παραπάνω θέμα σε σχέση με σειρά αυτοκτονιών και φαινομένων καταθλιφών.

2. 29/6/1969: Συνέχεια του προηγούμενου συνεδρίου σε συνεργασία με την Ιατρική Εταιρεία Χανίων.

3. 1.-2/8/1970: Η ΝΟΣΟΚΟΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ. Εκδήλωση προς τιμήν της αδελφής νοσοκόμων και παρουσίαση των επαγγελματικών και άλλων προβλημάτων της ζωής της.

4. 23.-29/4/1976: Ζ' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΠΑΙΔΟΔΟΝΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ: Μετέχουν ειδικοί οδοντίατροι από όλη την Ελλάδα. Μελέταται η κατάσταση της υγειεινής του στόματος των παιδιών στην Ελλάδα και διατυπώνονται προτάσεις προς αντιμετώπιση σοβαρών σχετικών προβλημάτων.

5. 2.-7/5/1977: ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗΣ: Μετέχουν μέλη της Βρετανικής Ορθοπεδικής Εταιρείας και Έλληνες Ορθοπεδικοί.

6. 27.-29/5/1977: 10ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ: Μετέχουν οφθαλμίατροι από όλη την Ελλάδα, καθώς και ξένοι ειδικοί.

7. 22/3/1978: ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΑΣ: Συνεργασία με τους παιδιάτρους Χανίων και άλλα πρόσωπα για αναγκαίες ενέργειες προς βελτίωση της νοσηλείας των παιδιών στην περιοχή μας.

8. 11.-16/4/1980: ΔΙΕΘΝΕΣ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ-ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ. Μετέχουν Έλληνες και ξένοι ειδικοί, μέλη της Εταιρείας Ερεύνης της Συμπεριφοράς.

9. 21-28/9/1980: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ. Διεθνές ιατρικό συνέδριο για γενετικά προβλήματα της εγκύων γυναίκας και του εμβρύου.

10. 28.-29/11/1981: ΚΟΙΝΩΝΟΙ ΠΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΛΗΣΕΩΣ: Παγκρήτια σύναξη αδελφών νοσοκόμων, που οργανώνει το Ίδρυμα για να τιμήσει τη σύντροφο του ανθρώπινου πόνου και να ενθαρρύνει το λειτούργημά της.

11. 3/5/1987: LASERS ΣΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ. Ευρωπαϊκό Συνέδριο υψηλού επιστημονικού επιπέδου, που μελέτησε τα πρόσφατα επιστημονικά πορίσματα από την εφαρμογή των Lasers στην ιατρική.

12. 2/8/1987: ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ. Συνεργασία με εκπροσώπους κρατικών Υπηρεσιών, Ιδρυμάτων και του Δήμου Χανίων, γιατρούς, εκπαιδευτικούς και συλλόγους γονέων.

13. 15.-23/8/1987: ΠΑΙΔΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ. Μια επίσκεψη του Γεν. Διευθυντή της ΟΑΚ στο Διακονικό Ίδρυμα της Φύλλανδίας τον Οκτώβριο του 1986 είχε ως αποτέλεσμα τη συμφωνία με αριμόδιους του Ίδρυμάτος αυτού, να εξετασθεί η δυνατότητα και η σκοτιμότητα μιας συνεργασίας του μεγάλου αυτού Ιατρικού Κέντρου με τον τόπο μας.

14. 20/4/1989: Η ΥΓΕΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ. Πήραν μέρος ιατροί από όλη την Κρήτη.

15. 17/12/1989: ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΩΝ. Παγκρήτιο σεμινάριο επιμόρφωσης παιδιάτρων Κρήτης. Την εκδήλωση οργάνωσαν η Α' Παιδιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Αθηνών και η Παιδιατρική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Χανίων.

16. 25.-28/4/1990: ΚΑΡΚΙΝΟΣ: ΠΡΟΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ. Με τη συντονιστική ευθύνη του Καθηγ. Ηλ. Καστανά (Πανεπιστήμιο Κρήτης) συνέδριάζουν τα μέλη της Ομάδας Μελέτης Ορμονικών Υποδοχέων (EORTC Receptor Study Group), της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έρευνα και θεραπεία του Καρκίνου του μαστού και της μήτρας.

17. 7.-12/6/1990: ΜΑΡΙΧΟΥΑΝΑ '90. Το βότανο «κάνναβις» και τα συγγενή προς αυτό είναι το αντικείμενο ειδικών ερευνών, που αποβλέπουν στην ανακάλυψη της φυσιολογικής βάσης των καναβινοειδών και της δράσης τους για θεραπευτικούς σκοπούς, καθώς και στη μελέτη προβλημάτων σχετικών με την κατάχρησή τους.

17. 27.-30/5/1996: ΔΙΕΘΝΕΣ ΙΑΤΡΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ. Κάθε χρόνο ο Κύπριος Αγαμέμων Επαινετός, διαπρεπής Καθηγητής στο Λονδίνο, συγκεντρώνει επιλεκτούς επιστήμονες από όλο τον κόσμο και ανταλλάσσουν γνώσεις και εμπειρίες γύρω από τις εφαρμογές Μονοκλωνικών Αντισώματων στην Ογκολογία.

18. 28.-4-3/5/1997: ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΩΝ. Διεθνής συνάντηση τριάντα Οδοντιάτρων από επτά Ευρωπαϊκές Χώρες.

19. 24.-25/10/1998: 10ο ΕΤΗΣΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΠΑΓΚΡΗΤΙΑΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ. Το συνέδριο συνδιοργάνωσαν η Παγκρήτια Παιδιατρική Εταιρεία και η Ελληνική Παιδιατρική Εταιρεία. Συμμετείχαν περισσότεροι από 150 επιστήμονες του κόλπου, που διαπραγματεύθηκαν τελευταίες εξελίξεις στην Παιδιατρική και νέες μεθόδους για την αντιμετώπιση παιδικών ασθενειών καθώς και προβλήματα που συνοδεύουν ακόμη το όλο σύστημα της υγείας στον τόπο μας.

20. 19/2/2000: ΚΡΗΤΗ 2020 - ΥΓΕΙΑ: Σημειωνή πραγματικότητα και προποτικές. Στο πλαίσιο του προγράμματος της ΚΡΗΤΗ 2020, η Ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης έθεσε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός της για το έτος 2000 του θέμα της Υγείας. Προς τούτο συγκάλεσε Ημερίδα για την προετοιμασία συνέδροι.

21. 22/4/2000: ΚΡΗΤΗ 2020 - ΥΓΕΙΑ: Σημειωνή πραγματικότητα και προποτικές. Δεύτερη προσυνεδριακή Ημερίδα.

22. 30/3-1/4/2001: ΚΡΗΤΗ 2020 - ΥΓΕΙΑ: Σημειωνή πραγματικότητα και προποτικές.

«ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

.....
Επαινετέα και αξιοθαύμαστη η ιδέα και η πρωτοβουλία της Ορθόδοξη Ακαδημίας Κρήτης να οργανωθεί διήμερο Συμπόσιο, με θέμα «Κρήτη 2020-Υγεία: Σημειωνή πραγματικότητα και προποτικές» καθώς και η πρόθυμη ανταπόκριση και σύμπραξη της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, των Ιατρικών Συλλόγων, Εταιρειών και άλλων φορέων Υγείας της Κρήτης.

Ιδιαίτερα σημαντικό γεγονός, μια και έλαβε χώρα μέσα στα χρονικά πλαίσια της μεταρρύθμισης στην Υγεία, που επιχειρούμε στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και άρα η πολύτιμη, κατατεθειμένη εμπειρία των συμπραττόντων είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί για τη διαμόρφωση της εικόνας των δεδομένων στην Υγεία σε τοπικό και πανελλαδικό επίπεδο και στη συνέχεια στη χάραξη στρατηγικής, με στόχο πάντα τη βελτίωση της ποιότητας ζωής του λαού μας.

Από τον τόμο των πρακτικών του Συμποσίου, που είχατε την καλοσύνη να μου στείλετε και σας ευχαριστώ, συμπεράνω το υψηλό επιστημονικό του ενδιαφέρον λόγω της συμμετοχής σε αυτό εγκρίτων επιστημόνων, της θεματικής και του περιεχομένου των εργασιών-ανακοινώσεων που παρουσιάστηκαν.

Η συνεργασία της Ορθόδοξου Ακαδημίας Κρήτης με ακαδημαικούς φορείς, εύχομαι να βρει μιμητές.

Με εκτίμηση
Αλέκος Παπαδόπουλος»

Χαμένο χειρόγραφο επιστρέφει στη Μονή Γωνιάς!

Το μεσημέρι της Τετάρτης, 4. Ιουλίου, έγινε μια σημαντική τελετή στη Μονή Γωνιάς: Η παράδοση ενός σπουδαίου κώδικα, που είχε κλαπεί από τη Μονή τον καιρό της γερμανικής κατοχής.

Το ιστορικό με δυο λόγια: Ένας Γερμανός προτεστάντης Πάστορας, που υπήρχε τότε στην Κρήτη, έκλεψε από το Μοναστήρι της Γωνιάς έναν κώδικα. Αργότερα προσπάθησε να τον πουλήσει στο διαπορετή Βυζαντινολόγο Καθηγητή F. Doelger στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου. Εκείνος αρνήθηκε να τον δεχθεί, λέγοντας πως δεν θέλει να γίνει κλεπταποδόχος. Πολύ αργότερα η κόρη του Πάστορα έκαμε συνεννοήσεις με το Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης, στην κατοχή του οποίου περιήλθε ο κώδικας. Ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου αυτού Walter Burkert ήλθε στο Ρέθυμνο για ένα συνέδριο. Έφερε μαζί του τον κώδικα, με σκοπό να τον παραδώσει στο Μοναστήρι. Έγιναν συνεννοήσεις με τον υπογράφοντα. Ενημέρωσαν τον Σεβασμ. Μητροπολίτη Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίον και το Μοναστήρι. Και το μεσημέρι της Τετάρτης έφθασαν στη Γωνιά ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης Δημ. Κυρτάτας, ο Διευθυντής της πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης Μιχ. Τζενάκης και ο υπάλληλος αυτής Κώστας Παπαδάκης, που συνόδευσαν τον ξένο Καθηγητή, διεθνώς γνωστό μελετητή της αρχαίας ελληνικής Γραμματείας και μάλιστα της θρησκείας των αρχαίων Ελλήνων. Στο Ηγουμενείον της Μονής, ύστερα από τις σχετικές προσφωνήσεις και αντιφωνήσεις, έγινε η παράδοση του χειρογράφου στους αδελφούς της Μονής. Ακολούθησε στην Ορθόδοξη Ακαδημία γεύμα προς τιμήν του ξένου επιστήμονα, ο οποίος ανέλαβε την πρωτοβουλία επιστροφής του κώδικα στη φυσική του θέση.

Ο κώδικας και η σημασία του: Ογκώδης τόμος, δεμένος με δέρμα και ξύλο. Περιέχει Πρόλογο, Γράμμα του Οικουμενικού Πατριάρχου Κυρίλλου Λουκάρεως και 439 σελίδες με τις περικοπές από τις Πράξεις των Αποστόλων, που χρησιμοποιούνται ως

Το χειρόγραφο.

αποστολικά αναγνώσματα στις ιερές ακολουθίες, με τα σχετικά αντίφωνα κ.λπ. Πρόκειται για ένα μέρος από το γνωστό έργο του Ιερομονάρχου Μαξίμου Καλλπολίτη, ο οποίος είχε εκδόσει στη Γενεύη το 1638 την Κανή Διαθήκη στο πρωτότυπο κείμενο και σε μετάφραση στη νεοελληνική.

Ο κώδικας που επανήλθε στη Μονή φέρει την ημερομηνία 1691. Την εξόχως καλλιγραφική αντιγραφή έχει κάμει ο ιερέας Δημήτριος Συνορόμης, από τον Αλικανάδ.

Η επιστροφή του κώδικα πρέπει να θεωρηθεί ως λίαν σημαντικό γεγονός για τον τόπο μας. Και δικαίως εκφράσθηκαν θεομότατες ευχαριστίες του Επισκόπου και των αδελφών της Μονής προς τον Καθηγητή W. Burkert.

Νέος Ηγούμενος στην Ι. Μονή Γωνιάς

Την ηγουμενία της Ι. Μονής Γωνιάς ανέλαβε ο εκ των αδελφών αυτής Αρχιμ. Χρύσανθος Κελαϊδής, στον οποίον ευχόμεθα τον φωτισμό του Θεού για ευδόκιμη διακονία στο υπεύθυνο αξίωμά του. Επίσης ευχαριστούμε και από τη θέση αυτή τον Προηγούμενον της Μονής Αρχιμ. Ιγνάτιον Χατζηνικολάου, ο οποίος υπηρέτησε επί πολλά έτη τη Μονή της μετανοίας του και την Ορθόδοξη Ακαδημία, ως μέλος του Διοικ. Συμβουλίου αυτής.

Δωρεές

Ευχαριστούμε για τις προς το Ίδρυμα ευγενείς δωρεές, που ευαρεστήθηκαν να κάμουν:

* Ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Γερμανίας Αυγουστίνος εις μνήμην του πατέρα του Εμμανουήλ 2.000 μάρκα.

* Ο Νικ. Τζεράκης και η σύζυγός του Ζωή για τον ίδιο λόγο, 100.000 δρχ.

* Ο J. McDermott, 1.000 δολάρια.

* Δημοτική Επιχείρηση Κολυμπαρίου «ΔΙΚΤΥΝΑ» 300.000 δρχ.

Παρακαλούμε τους φίλους αναγνώστες να μη λησμονούν, ότι το περιοδικό στηρίζεται στην αγάπη και τη συνδρομή τους. Ευχαριστούμε όσους είχαν πρόσφατα την ευαισθησία, να προσφέρουν ποσά ανώτερα της συνδρομής.

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΛΛΑΓΗΣ

Τριμηνιαίο περιοδικό
ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

73006 Κολυμπάρι-Χανιά

Τηλ.: 0824/22245 - Fax.: 0824/22060

E-mail: oac@otenet.gr

ISSN 1105-7017

Εκδότης - Δ/ντης Συντάξεως:
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΕΡΟΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΜΙΧ. ΓΕΩΡΒΑΣΑΚΗΣ Ο.Ε.
Χανιά - Τηλ.: 0821/92482

Ετήσια συνδρομή 1.500 δοχ. - Εξετερικού 20 δολ.

Εμβάσματα: ΑΤΕ-Χανιά, Λογαρ. 37704003260-96

Τιμή τεύχους 400 δοχ.

Γίνονται δεκτές προαιρετικές εισφορές

Για τα μη ευνπόγραφα κείμενα
την ευθύνη έχει ο Διευθυντής Συντάξεως